

SPERAM

Časopis zo života rímskokatolíckej farnosti Vítěz

ročník 19
November 2017
číslo 9

Čas plný nádeje

Čas plný nádeje

Aj keď skončili dni získania plnomocných odpustkov pre duše v očistci, ktoré sme sa snažili získať aj návštevou cintorína, verím, že naše modlitby za našich zosnulých nekončia. Aj množstvo sviečok, svietiacich v noci na cintoríne, svedčia o našich modlitbách a našej prítomnosti na tomto mieste, ktoré nám ponúka otázky na rozmýšľanie o smrti.

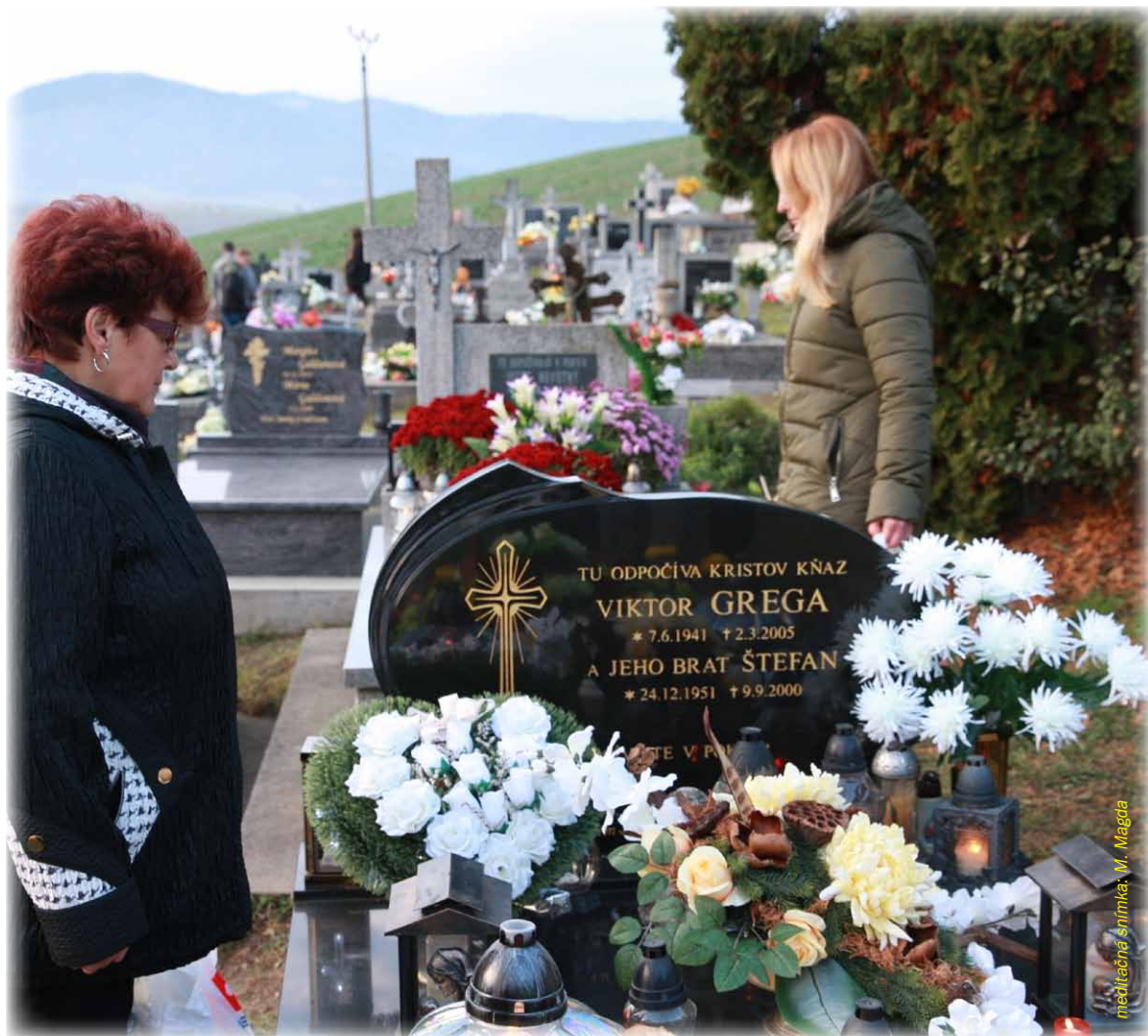
Vo Svätom písme v Knihe múdrosti čítame: „pretože Boh nestvoril smrť, neteší sa zo záhuby žijúcich... Lebo Boh stvoril človeka pre neporušiteľnosť, urobil ho obrazom svojej podoby, závišťou diabla však prišla na svet smrť: skúsia ho tí, čo sú jeho korisťou“ (Múd 1,13; 2, 23-24).

Boh posielal svojho Syna na zem, aby nezahynul nik, kto v neho verí, ale aby mal večný život.

O chvíľu budeme prežívať advent - čas očakávania príchodu, čas prítomnosti Boha medzi nami. Pomoc druhým vystrieda prosba o pomoc nám, vyplnená snahou priblížiť sa k Bohu, ktorý sa priblížil nám.

Vyprosujem požehnaný čas, plný nádeje a radosti v Toho, ktorý prišiel, prichádza a príde.

d. o. Marek Hnat

OBSAH

Čas plný nádeje 2

KATECHÉZA

Homília na 32. nedeľu, rok A 4

Všetkých verných zosnulých 5

Martin Ondriáš 6

Očistec - geniálny vynález Boha 8

NÁZORY A SVEDECTVÁ

Únos biskupa Vojtašáka 10

Storočnica Fatimy 16

Anjeli strážni 18

O rozlišovaní Božej vôle 19

J. M. Vianney 20

P18 v Prešove 22

SPEKTRUM MLADÝCH

Ahoj, kamaráti! 25

Zelený pamätník 26

Máš problém? (59. časť) 27

Trampoty v manželstve (117. časť) 28

Stalo sa, stane sa 29

Prehľad bohoslužieb 30

SNÍMKY

Titulka: M. Magda

Meditačná: M. Magda

Vnútorňá zadná: M. Magda

Vonkajšia zadná: E. Jenča, Ovčie

SPEKTRUM**Vydáva:**Rímskokatolícky farský úrad
vo Vítaze pre vnútornú potrebu**Za vydanie zodpovedá:**

d. o. Marek Hnat so spoločenstvom redakcie

Jazyková úprava: Anna Blizmanová**Grafika a fotoeditor:** Martin Magda sr.**Redakčný tím:** d. o. Ján Biroš, Martina

Gondová, Žofia Jenčová, Martin Magda ml.,

Mária Magdová, Monika Magdová, Paula

Mihoková, Blažej Vaščák

Kontakty: Tel.: 051/79 16 235; 79 16 116e-mail: vitez@rimkat.sk, spektrum@rimkat.skwww.farnostvitez.sk

číslo účtu: 5037445647/0900

Redakcia si vyhradzuje právo úpravy textov.

snímka z DJI: Martin Magda

Blíž k tebe, Bože můj

**Ked' by mi svítal deň blaženosti,
srdce omdlievalo od radosti
i v ten radosti deň
veselo volať chcem:**

Len k tebe, Bože můj, len k tebe blíž.

**To nech mi je heslom: len k tebe blíž
či lietam k výšinám, či padám níž.**

**Nech plynem k tebe len,
vo večný lúby sen,
len k tebe, Bože můj, len k tebe blíž.**

KATECHÉZA

na 32. nedelu cez rok A
pripravil: Podbrezovský

Olej dohorel a iný nemajú

Na konci cirkevného roka máme uvažovať o posledných veciach človeka. My kresťania na konci čakáme na príchod Krista. Žime teda múdro a dobre, aby sme mohli pravdivo v tajomstve viery volať: „Na Tvoj príchod čakáme, kým neprídeš v sláve!“

Drahí bratia a sestry, milé deti, dnes nám Pán Ježiš rozpráva zvláštny príbeh o svadbe a družičkách. Najprv si povedzme, ako sa vtedy taká svadba v Palestíne slávila. Začínala sa až neskoro večer, pretože cez deň sú tam veľké horúčavy. Pekne oblečená nevesta čakala v dome svojich rodičov, až pokiaľ si po ňu nepríde sám ženich, aby si ju vo veľmi slávnostnom sprievode odviezol do svojho domu. Tam u ženicha bola pripravená svadobná hostina. S nevestou čakali na tento príchod ženicha družičky. Boli to už staršie dievčatá, oblečené do bielych šiat a každá držala v ruke rozožatú olejovú lampu. Mali so svetlom doprevádzať svadobný sprievod, aby bol slávnostnejší a aby hostia videli, kade kráčať v tme.

Stávalo sa, že čakanie na ženicha sa predĺžilo, niekedy to už na svadbách tak býva, že niečo nevyjde. Tak sa stalo aj v tomto prípade. Družičky vyzerali nedočkavo, stále si niečo upravovali na šatách aj lampách, až ich to unavilo a začalo sa im driemáť. Okolo polnoci ich prebudil krik: „Ženich prichádza!“ Družičky sa naľakali a rýchlo dávali do poriadku svoje lampy. Tie prezieravé po-

čítali, že môže nastať zdržanie ženicha a doniesli si so sebou aj zásobu oleja. Stačilo im len doliať a lampy sa jasne rozhořeli. Tie ľahkomyselné si povedali: „...snáď sa to nejako zariadi“. A teraz rozčúlene stoja nad vyhasnutými lampami. Olej dohorel a iný nemajú. Kým teda zohnali olej do lamp, svadobný sprievod bol preč a svadobná sieň sa zatvorila. Nadarmo sa namáhali dostať dovnútra. Počuli hlas: „Nepoznám vás.“

Čo nám chce týmto rozprávaním Pán Ježiš povedať? Svadobná hostina znamená nebo. Ženich - to je sám Pán Ježiš. Prichádza si po svoju nevestu - cirkev, aby ju priviedol do svojho krásneho neba. Družičky - to sme my všetci, veriaci. Aby sme mohli vojsť v slávnostnom sprievode do neba, musíme mať čistú dušu, žiariacu svetlom posväcujúcej milosti. To je tá horiaca lampka. A kedy príde Pán, aby sme ho mohli privítať so žiariacou dušou? V tom je práve tá ťažkosť, nevieme, kedy to bude. Možno o päťdesiat rokov, možno o desať,

keď svetlo v duši následkom hriechu úplne vyhasne, svätá spoveď ho znovu rozsvieti a každým svätým prijímaním sa duša jasnejšie rozhoří.

Na to všetko musíme pamätať, dokiaľ je čas, nie až v hodine smrti. Každý deň máme byť pripravení, aj keď na to nemyslíme. Na tvoj príchod čakáme, „...kým neprídeš v sláve“, toto hovoríme po svätom pozdvíhaní.

Bedlime teda, bratia a sestry, ustavične, lebo nevieme, kedy príde Syn človeka. Toto je najdôležitejšie v našom živote, či prichádzajúceho Pána vo svojom živote prespíme, alebo neprespíme. Všetci to dobre poznáme, človek vo svojom živote veľa prespí, zaspí a zmešká. Text dnešného evanjelia ukazuje - Syn človeka príde.

Veľa ešte v svojom živote zmeškáš, ale tohto Ježiša Krista nezmeškaj! Veľa vlakov ti ešte ujde - nezmeškaj však vlak spásy! Mnoho môžeš stratiť - to jedno však nestráť! Mnoho môžeš prespať - príchod Ježiša Krista neprespi! Je strašné zostať vonku pred dverami. Každý z nás túži po kúsku domova. Aké je to nešťastie, keď sa človeku zrúti dom, keď narazí na závoru práve tam, kde chcel vojsť, ale dvere boli zatvorené. Má to horkosť už v pozemskom živote, ale aká je to bieda zostať pred dverami Božieho kráľovstva. Stratiť domov nielen na niekoľko rokov, ale stratiť večný domov, to je tá obrovská nerozumnosť v dnešnom evanjeliu. Amen.

Bedlime teda, bratia a sestry, ustavične, lebo nevieme, kedy príde Syn človeka.

alebo o rok, alebo o týždeň. Pán Ježiš nám hovorí: „Bedlite, lebo neviete ani dňa, ani hodiny.“

Nezostáva nám preto nič iné, iba stále opatrovať svetlo Božej milosti v svojej duši. A, hlavne, pokiaľ máme ešte čas, stále dolievať do lampy duše stále nový olej. Takýmto olejom je modlitba, dobré skutky a, zvlášť, sviatosti.

snímka: Martin Magda

Spomienka na všetkých verných zosnulých

Náuka Cirkvi o posmrtnom živote hovorí, že po smrti má duša tri možnosti: buď odchádza do neba, do pekla alebo do očistca, z ktorého sa neskôr dostane do neba.

2. novembra si pripomíname všetky duše, ktoré sú ešte v očistci. Tam si totiž nemôžu sami pomôcť. Pomáhať im môžeme svojimi modlitbami a odpustkami, ktoré sme mohli v prvej oktáve novembra pre nich získať.

Tieto duše síce majú odpustené hriechy, no v očistci si musia odpykať následky za hriechy, teda tresty. Očistec je podobný pekelným mukám, no existuje v ňom na rozdiel od pekla radostná nádej, že po odtrpení všetkých trestov s istotou nasledujú nebeské radosti. Duše trpiace v očistci označujeme ako Cirkev trpiacu.

Modliť sa za zosnulých je prastará obyčaj, ktorá existovala dokonca aj u pohanov. Tí vo výročný deň smrti spomínali na svojich zosnulých a prinášali za nich obety. Židia takisto konali modlitby a obety za zosnulých, napr. Júda Machabejský poslal do Jeruzalema dvetisíc drachiem striebra, aby sa v chráme konali modlitby a obety za odpustenie hriechov tých, ktorí padli v bitkách s pohanmi (Mach 2, 43-46). Aj Pán Ježiš sa počas svojho života na zemi vyjadril v podobnom duchu – zmieriť sa už počas cesty pred súd, aby nás sudca neuvrhol do väzenia odpykať si celú dlžobu (Mt 5, 25-26; Lk 12,58-59). Tiež hovorí o hriechoch, ktoré sa neodpustia ani v tomto veku ani v budúcom (Mt 12,31-32). Sv. Pavol vo svojom Prvom liste Korinťanom zase

píše: dielo každého vyjde najavo. Ten deň to ukáže, lebo sa zjaví v ohni a oheň preskúša dielo každého, aké je. Čie dielo, ktoré naň postavil, zostane, ten dostane odmenu. Čie dielo zhorí, ten utrpí škodu, on sa však zachráni, ale tak ako cez oheň (1 Kor 3,13-15). Podľa výkladu sv. Ambróza treba chápať tieto slová v tom zmysle, že po smrti bude ešte možnosť očistenia od trestov za zlé činy človeka.

Očistec je miesto alebo stav očisťovania. V očistci sú tie duše, ktoré zomreli v stave milosti posväcujúcej, teda bez ťažkého hriechu. Každý spáchaný hriech má totiž následok – trest, ktorý si musíme odtrpieť. Podľa sv. Tomáša Akvinského aj ten najmenší trest v očistci je väčší ako najväčšie utrpenie tu na zemi. Znásaním tých-

to trestov sa duša očisťuje. Každá duša po smrti nesmierne túži po Bohu. Aj hlavný trest v očistci spočíva v tom, že Ho nemôže uvidieť, hoci by veľmi chcela. Ďalší trest je v tom, že má výčitky voči sebe samej, pretože tento stav si privodila sama svojimi pokleskami. Okrem toho sa hovorí v teológii aj o treste zmyslov. O tom nevieme nič určité, takže aj o dĺžke a intenzite trestov sa nevieme presne vyjadriť. Časť trestov si môžeme odtrpieť už tu na zemi trpezlivým znášaním ťažkostí. Okrem toho existujú tzv. plnomocné odpustky, ktorými môžeme dosiahnuť úplné odpustenie trestov. V čase od 1. - 8. novembra môžeme tieto odpustky získať výlučne pre duše v očistci. Ak ich niektorá duša na náš príhovor získa, ide rovno do neba.

Pôvod spomienky na zosnulých siaha do roku 998, keď opät benediktínskeho kláštora v Cluny sv. Odilo nariadil, aby sa pre dobro všetkých v Pánu zosnulých kresťanov dňa 1. novembra v kláštoroch jeho rádu rozdávali hojné almužny, aby sa po vešperách vyzváňalo všetkými zvonmi a spievali žalmy za mŕtvych. Takisto 2. novembra ráno po ranných chválach sa vyzváňalo na zvonoch a modlilo sa za mŕtvych. Potom sa slúžila veľká zádušná sv. omša. Toto sa rozšírilo do Lotrinska, Burgundska, Talianska, Španielska a do ďalších krajín. Pápež Urban VI. v 2. polovici 14. storočia nariadil, aby sa pamiatka verných dušičiek slávila ako sviatok. Neskôr sa však na synode v Trevíri roku 1549 dohodlo, že sa bude sláviť ako spomienka. To platí dodnes.

<http://www.zivotopisysvatych.sk>

Martin Ondriáš, prvý kňaz z Ovčia

Martin Ondriáš sa narodil v Ovčí 11. novembra 1888 rodičom Jánovi a Alžbete rod. Jenčovej. Gymnaziálne štúdiá strávil na evanjelickom gymnáziu v Spišskej Novej Vsi. Kňazskú vysviacku prijal 6. februára 1914 a stal sa tak prvým kňazom, pochádzajúcim z našej obce. Následne tri roky pôsobil ako kaplán v maďarskom Hernádnámeti, v Trhovišti a v Trebišove na Zemplíne.

V roku 1916 nastúpil na kaplánske miesto do Sniny, mesta, s ktorým spojil takmer celý život.

Na jar roku 1919 vtrhli na Slovensko maďarské komunistické vojská a v tejto súvislosti bol v Bertotovciach zavraždený hermanovský farár a hrdý národovec Fran-

tišek Majoch. Martin Ondriáš sa tak načas vrátil nazad do rodného kraja a tri roky pôsobil ako dočasný správca farnosti v Hermanovciach. Naspäť do Sniny sa vrátil v roku 1921 už ako správca farnosti.

Keďže v prvej svetovej vojne padol Martinov brat Štefan, jeho žena Helena ostala sama hospodáriť s piatimi deťmi. Aby jej pomohol, vzal štyri z nich - Štefana, Jána, Jozefa a Annu k sebe na faru a vychoval ich. Doma v Ovčí ostal iba syn Martin, neskôr zvaný „Pipkár“.

V Snine bol Martin Ondriáš čulou postavou, angažujúcou sa nielen v náboženskom, ale aj v sociálnom, kultúrnom a politickom živ-

snímka: <http://ovcie.info/2017/04/02/martin-ondrias-s-ucitelskym-zborom/>

te. Významne sa tak podieľal nielen na rozvoji farnosti, ale aj celého mesta. Keď v roku 1925 boli zakúpené do tamojšieho kostola tri nové zvony, jeden z nich uhradil z vlastných zdrojov. V roku 1938 zasa inicioval opravu vnútra kostola.

Ako podielnik Roľníckej vzájomnej pokladnice sprostredkoval pôžičky chudobným roľníkom. Keď v roku 1928 vznikol okres Snina, stal sa členom Okresného výboru a poslancom za mesto Snina. Okrem toho bol aj členom predsedníctva a správneho výboru Okresnej pečlivosti o mládež. V roku 1941 sa stal predsedom Miestneho odboru Matice Slovenskej.

To už vrcholili vojnové roky s celou svojou krutosťou. Napriek ťažkej a zložitej situácii doba dala vynik-

núť aj ľudskosti. S menom Ondriáš sa totiž spája aj priateľstvo a obeta napriek odlišnému vierovyznaniu. Keď hrozila sninským židovským bratom Hoffmanovcom deportácia do koncentračného tábora, Ondriáš ich tajne pokrstil a tak zachránil. Nebol to však jediný akt hrdinstva tohto priezviska.

Martinov synovec Jozef, toho času strážmajster v Bratislave, zasa ukrýval do konca vojny vo svojom byte židovského rodáka Ernesta Rosina, ktorý utiekol z Osvienčimu. Žiaľ, Jozefov život sa skončil tragicky - zahynul pri oslobodzovaní Bratislavy potom, čo sa pokúšal doniesť vodu zranenému sovietskemu vojakovi.

Skončením druhej svetovej vojny sa útrapy neskončili. Už o pár rokov neskôr sa k moci dostali komunis-

ti, ktorí začali prenasledovať svojich triednych nepriateľov, v prvom rade cirkevných predstaviteľov.

V roku 1952 bol Martin Ondriáš predvolaný kvôli nejakej úradnej veci na miestny okresný úrad. Keďže to bolo len cez cestu od fary, vybral sa tam priamo od svojich milovaných včiel v papučkách a v roztrhanej košeli. Keď prišiel k úradu, chytili ho príslušníci ŠtB a zavliekli do auta. Nasledovalo vyšetrovanie a uväznenie v táboroch pre kňazov a rehoľníkov v Močenku a Pezinku. Po prepustení v tom istom roku sa stal správcom farnosti v Černovej, kde pôsobil až do odchodu do dôchodku.

Záver života strávil v Prešove, kde aj zomrel 9. septembra 1967, pochovaný je v Snine.

spracoval: Stanislav Šimčík ml.

Očistec - geniálny vynález Boha

V tomto dušičkovom čase sa akosi častejšie zamýšľame nad posmrtným životom a ani ja nie som výnimkou. Vzhľadom na svoje štúdium si dovoľím tvrdiť, že všetky náboženstvá sveta či filozofické smery sa touto otázkou v nemalej miere zaoberajú. Zvyčajne sa hovorí o mieste, kde prídu zlí a o mieste, kde budú dobrí. Toto vnímanie danej skutočnosti pramení z našej ľudskej prirodzenosti, ktorá túži po odmene dobrých a treste pre zlých, keďže tu na svete nie je vždy táto spravodlivosť rešpektovaná.

Je však ešte jedno zvláštne miesto medzi nebom a zemou a to je očistec. Aké sú naše predstavy o tomto mieste? Dôležité je, aby sme si očistec nepredstavovali ako akúsi Božiu mučiareň, ktorá je pod dohľadom a vedením Boha, kde sa úzkostlivo dbá na spravodlivé tresty za naše hriechy. Už zo samotnej povahy slova vyplýva, že sa jedná o miesto, kde sa duša človeka očisťuje. Toto očistenie oslobodzuje dušu človeka od tzv. časného trestu za hriech. Časné tresty sú zranenia, ktoré spôsobuje hriech a hriech ubližuje človeku samému aj jeho blíznym. Často sa však pýtame, či tam naozaj sú muky, či tam duše prežívajú utrpenie.

Mnohé nám môže objasniť Mária Simma, rakúska mystička, ktorú Boh od jej 23 rokov pozval na zvláštnu cestu milosti, ale aj utrpenia a apoštolátu pre úbohé duše v očistci, ako ich ona láskavo nazýva. Keď vysvetľuje, čo to očistec je, tak hovorí, že "je to geniálny vynález Boha. Predstavme si: jedného dňa sa dvere otvoria a obja-

ví sa v nich bytosť neopísateľne krásna... Tak krásna, akú ste ešte v živote nikdy na zemi nevideli. Ste očarení touto bytosťou, vyžarujúcou krásou o to viac, že táto bytosť vám naznačuje, že je do vás bláznivo zamilovaná. Predtým ste si nevedeli ani predstaviť, že by vás mohol niekto tak milovať. Vycítite tiež, že má veľkú túžbu pritiahnuť vás k sebe, objat' vás a oheň lásky, ktorý už vo vašom srdci horí vás poháňa, aby ste sa vrhli do jej náručia... V tom momente si uvedomíte, že ste sa už celé mesiace neumývali a že odporne smrdíte, že vám tečie z nosa, vaše vlasy sú mastné a zlepené, na šatách máte veľmi veľké škvrny a pod.... Uvedomujete si, že sa v takom stave nemôžete predstaviť, že sa najprv musíte ísť umyť, osprchovať a až potom znovu prísť a predstúpiť pred túto bytosť...

Avšak láska, ktorá sa zrodila vo vašom srdci je taká silná, že tento odklad na neskôr, spôsobený tým, že sa idete osprchovať, je úplne neznesiteľný! Bolesť z neprítomnosti, hoci iba dočasnej, trvajúcej iba niekoľko minút, je hroznou spáleninou v srdci a závisí od intenzity prejavovanej lásky. To je očistec! Je to oneskorenie spôsobené vašou nečistotou, akoby „čakacia doba“ pred Božím objatím - popálenina Lásky, ktorá vám spôsobuje hrozné utrpenie, je to akoby nostalgia po Láске. A presne táto nostalgia nás očisťuje z toho, čo je ešte v nás nečisté. Očistec je miesto túžby, šialenej túžby po Bohu, po tom Bohu, ktorého už duša pozná, lebo ho videla, ale s ktorým ešte nie je zjednotená. Očistec je ako veľká krí-

za, spôsobená nedostatkom Božej prítomnosti.

A predsa by sa žiadna duša nechcela vrátiť z očistca na zem, pretože má poznanie, ktoré nás nekonečne presahuje a nemohla by sa už nikdy vrátiť do temnoty zeme. V tom spočíva rozdiel medzi očistcom a utrpením, ktoré poznáme tu na zemi. V očistci majú duše napriek hroznej bolesti istotu, že budú môcť navždy žiť s Bohom. Táto absolútna istota im spôsobuje to, že radosť je väčšia ako bolesť. Neexistuje na zemi nič, čo by v nich vyvolávalo túžbu znovu tu žiť, lebo na zemi si nie sme nikdy ničím istí. Duša sa sama rozhoduje ísť do očistca, aby bola čistá, keď pôjde do neba. V očistci duša úplne plní Božiu vôľu. Teší sa napríklad z dobra a želá si naše dobro. Veľmi miluje Boha, aj ľudí na zemi. Je dokonale spojená so Svetlom Božím v Duchu Svätom." Tolko Mária Simma o očistci.

Naproti tomu ťažký, alebo smrteľný hriech spôsobuje dobrovoľné odvrhnutie Boha a Boh toto rozhodnutie rešpektuje. Pýcha smrteľného hriechu je natoľko neoblomná, že prosieť o odpustenie je nemožné. Sv. Alfonz Mária de Liguori hovorí: „Najväčším trestom zatratených bude to, keď si uvedomia, že sú zatratení pre nič za nič a že nebeskú slávu mohli získať tak ľahko, ak by boli chceli. Druhou výčitkou svedomia zatratencov bude teda pomyslenie na to málo, čo mohli urobiť pre svoju spásu. A tretia výčitka bude plynúť zo zistenia, aké veľké dobro stratili.“

Útok nepriateľa - diabla smeruje teda na človeka na zemi. Chce

ho pomýliť pri výbere, pri chápaní slobody. Či to všetci nevidíme jasne? Poslednou záchranou a nádejou je pre nás Panna Mária, naša dobrotivá mamička. Boh si ju vybral ako prostredníčku na záchranu duší pred peklom. Vôbec tu nejde o nejaké strašenie, ani o nejaké stredoveké „báchorky“. Fatima a Medžugorie nám ukazujú hlbokú realitu, ktorá sa deje. Boh dovolil ukázať fatimským pastierikom, ale aj medžugorským vizionárom pek-

lo, aby toto tajomstvo jasne presahovalo ich vlastné chápanie a tým vlastne poukázal na seba. Spolu s touto víziou pekla však deti počuli hneď aj slová útechy: „Videli ste peklo, kam sa dostávajú duše úbohých hriešnikov. Boh chce zaviesť vo svete úctu k môjmu Nepoškvrnenému Srdcu, aby ich mohol zachrániť.“

Božia Matka je poslaná v poslednej hodine. Ona neúnavne tlmočí vôľu trojjediného Boha, kto-

rý chce mať každého človeka pri sebe v nebi. Kto sa obráti na Máriu, ten nemôže zostať ľahostajný a chladný. Ona sama prisľúbila, že ten, kto bude ctiť jej Nepoškvrnené Srdce, bude mať pri svojej smrti práve ju ako záruku a ochranu pred posledným zápasom.

Možno dúfať ešte v niečo lepšie? Nie je práve Mária tým posledným svetlom, keď už všetky ostatné zhasli?

Mgr. Martina Gondová

snímka: Martin Magda

Únos biskupa Jána Vojaššáka zo Spišskej Kapituly

Veriaci zo Spišskej diecézy sa už niekoľko rokov modlia za blahorečenie svojho biskupa, v blahej pamäti Jána Vojaššáka. V časopise kňazského seminára Jána Vojaššáka Kapitula uverejnili na pokračovanie dve časti o otcovi biskupovi Jánovi Vojaššákovi. Uverejňujeme ich v plnom znení, aby sa aj naši čitatelia oboznámili s historickými udalosťami, ktoré sú v mnohých prípadoch zámerne zahmlievané a prekrúcané.

9. septembra o 20. hod. bude biskup Vojaššák unesený zo svojej rezidencie. Úlohou Vajdu bolo zariadiť, aby sa biskup Vojaššák nezamkol. Vajda s ním mal pod nejakou zámienkou hovoriť a zdržať ho až do príchodu príslušníkov ŠtB. Časť príslušníkov ŠtB mala odletieť v ten istý deň z Popradu do Prahy. Let do Prahy však nebol v dôsledku oneskoreného času povolený. Z okresného veliteľstva ŠtB potom podali do Prahy veliteľovi IV. sektoru ŠtB krátku telefonickú správu o doterajšom stave akcie. Súčasne poslali aj ďalekopisnú správu tohto znenia: „Odlet nepovolený – výsledok na 100 percent zaručený – pošlite dve veľké vozidlá s dvoma orgánmi tak, aby boli najneskôr do 17.00 hod. dňa 15. septembra na okresnom veliteľstve ŠtB v Poprade. Sanitku neposielajte. Orgán Liska odletí z Popradu 15. septembra ráno do Prahy, kde podá veliteľovi IV. sektoru podrobnú správu o celkovej situácii.“

Orgán Kozel a orgán Pulec počkajú na príchod áut na okresné veliteľstvo ŠtB v Poprade. S krajským veliteľom bolo dohodnuté, aby prišiel 15. septembra o 17.00 hod. na okresné veliteľstvo ŠtB v Poprade.“

Dňa 15. septembra o 12.00 hod. prišli z Prahy do Popradu dve autá s vodičmi a s dvoma ďalšími českými príslušníkmi ŠtB Kettnerom a Havlíčkom. Presne o 17.00 hod. prišiel na okresné veliteľstvo ŠtB krajský veliteľ ŠtB v Košiciach

snímka: internet

Pavlík. Tu bola dohodnutá definitívna verzia plánu únosu biskupa Vojaššáka. Odjazd z Popradu bol určený na 18.45 hod. Auto značky Ford bolo určené na prevoz biskupa Vojaššáka. Toto auto bolo upravené tak, že malo odstránenú páčku na otváranie zvnútra na mieste, kde mal sedieť Vojaššák. V tomto vozidle sa viedli krajský veliteľ ŠtB Pavlík, okresný veliteľ ŠtB v Poprade a príslušníci ŠtB Kozel a Pulec. V druhom aute sa viedli príslušní-

ci ŠtB Kettner a Havlíček. V treťom aute, ktoré patrilo krajskému veliteľovi ŠtB, sa viedol iba vodič. Všetky tri autá sa zastavili pri prameni sv. Ondreja, asi 800m od Kapituly. Druhé a tretie auto tu ostali čakať. Prvé pokračovalo v jazde ku Kapitule. Po jeho zaparkovaní, priamo pred vchodom do rezidencie, vošiel krajský veliteľ ŠtB Pavlík s okresným veliteľom ŠtB a príslušníkom ŠtB Pulcom do rezidencie. Krajský veliteľ mal za úlohu vy-

zvať Vojtaššáka, aby sa z príkazu cirkevného úradu odobral na poradu duchovných, ktorá sa koná v Trenčíne, kam ho odvezie autom a na druhý deň o 18:00 hod. ho privezie naspäť. Orgán ŠtB Kozel ostal zatiaľ v aute a bol pripravený, aby okamžite po vyjdení Vojtaššáka z rezidencie mu rýchlo otvoril dvere auta. Čas Vojtaššákovho pobytu na nádvorí sa mal skrátiť na minimum. Počítalo sa s možnosťou, že Vojtaššák nebude chcieť opustiť rezidenciu.

V takom prípade bolo pripravené jeho násilné vynesenie z budovy so znemožnením akéhokoľvek hluku. Keď orgány ŠtB prišli do rezidencie, P. Vajda ich nenápadne informoval, že bude lepšie, ak chvíľku počkajú, lebo kuchárka má priniesť Vojtaššákovi večeru a keď odíde, nehrozí nebezpečenstvo, že by únos spozorovala. Vajda potom pozoroval Vojtaššáka a keď uvidel odchádzať kuchárku, dal pokyn a do Vojtaššákovej izby vošiel krajský veliteľ ŠtB Pavlík, okresný veliteľ ŠtB, orgán Pulec, archivár Vajda a zmocnenec Gebauer. Vojtaššák sa prechádzal po izbe a pritom si čítal knihu. Krajský veliteľ ho pozdravil a povedal mu, že prichádza z poverenia cirkevného úradu s príkazom, aby sa ihneď dostavil na konferenciu duchovných do Trenčína. Vojtaššák sa spýtal, s kým má tú česť. Krajský veliteľ sa vydával za pracovníka Slovenského úradu pre veci

cirkevné a ukázal na Vajdu, že sa poznajú. Potom sa Vojtaššák spýtal, kedy sa vráti, pričom krútil hlavou a hovoril, že mu je to čudné. Napokon sa po chvíli rozmýšľania rozhodol, že pôjde. Odišiel do spálne a za ním kráčali Pavlík, Vajda a Pulec. Zobral si kabát, aktovku, pyžamu, uterák, breviár a zopár drobností. Všade sám pozhasínal svetlá a pozrel sa do každej izby.

Vojtaššák si sadol do auta na zadné sedadlo pri dverách, ktoré sa znútra nedali otvoriť. Vedľa neho si prisadli orgány ŠtB Kozel a okresný veliteľ ŠtB. Vedľa vodiča si sadol orgán ŠtB Pulec. Krátko pred 21.00 hod. vyšlo auto z nádvorja Kapitulky. Po prízjazde k prameňu sv. Ondreja vystúpil okresný veliteľ ŠtB a auto unášalo ďalej biskupa Vojtaššáka smerom na Poprad, nasledované druhým autom. Obidve autá išli bez zastávky až do Liptovského Sv. Mikuláša, kde sa vodiči zastavili, aby si vypili kávu.

Za Olomoucom, keď biskup Vojtaššák zistil, že idú inou trasou, opýtal sa orgánov ŠtB, kam vlastne idú. Kozel mu ironicky odpovedal, že nepovažuje Trenčín za výhodné prostredie pre neho a že ho vezú na lepšie miesto a zároveň mu oznámil, že je zatknutý.

Bolo to 16. septembra o 3.00 hod. Vojtaššáka vyzval, aby všetky veci, ktoré má pri sebe, dal do svojej aktovky. Tú mu ihneď zo-

brali. Vzhľadom na Vojtaššákov vek – mal 73 rokov – a dĺžku cesty mu nenasadili putá. Hrozili mu však, že ak sa nebude správať profily osobností diecézy podľa pokynov, použijú ostré opatrenia. Biskup Vojtaššák reagoval slovami, že ide o obyčajný podvod, že sú to čudné móresy a všetko posúdi Najvyšší. Kozel mu protirečil, že štátne orgány podvody nerobia, ale že podvodom môže byť čihoštský zázrak. Vojtaššák poukázal na to, že pomáhal budovať Československú republiku, keď v roku 1918 podpísal Martinskú deklaráciu. Pred Svätavami obidve autá v poliach zastavili, vodiči si na hodinu odpočinuli. Eskorta mala príkaz odviezť Vojtaššáka do vyšetrovacej väznice ŠtB v Prahe-Ruzyni. V Prahe-Střešovicích dostal biskup Vojtaššák putá na ruky a nepriehľadné okuliare. Presne o 10.50 hod. eskorta odovzdala Vojtaššáka v kancelárii povestnej ruzyňskej väznice. O dva dni neskôr, teda 18. septembra 1950, sem premiestnili aj biskupov Buzalku a Gojdiča. Nikto z nich však nevedel, že sa nachádzajú spolu na tom istom mieste. Tvrdé vyšetrovanie spojené so psychickým a fyzickým trýznením sa mohlo začať. Pripravoval sa jeden z najväčších vykonštruovaných súdnych procesov v slovenských dejinách.

zdroj: časopis Kapitula č. 1/2017

Korešpondencia Štefana Náhaliku a Jána Vojtaššáka v rokoch 1964 - 1965

v Pápežskom Slovenskom ústave sv. Cyrila a Metoda v Ríme

Komplexné hodnotenie vzťahu Mons. Štefana Náhaliku a jeho ordinára Božieho služobníka, spišského biskupa Jána Vojtaššáka, je námet na veľkú štúdiu, čo nie

je prípad tejto reflexie a ktorú sa neodvážujem robiť. Jednak kvôli jej rozsahu a jednak kvôli vzdialenosti Ríma od archívu Spišskej diecézy.

Obmedzím sa iba na záverečnú fázu života biskupa Jána Vojtaššáka, keď sa obnovil po dlhých ro-

koch písomný kontakt medzi týmito dvoma veľkými postavami slovenských cirkevných dejín. Biskup Ján bol v tom čase po rokoch väzenia internovaný v Charitnom domove v Senohrabochoch pri Prahe (1963-1965) a Mons. Štefan Ná-

halka bol prvým rektorom nedávno postaveného a otvoreného Slovenského ústavu sv. Cyrila a Metoda v Ríme (1963, od roku 1998 povýšený na Pápežský, PSÚSCM).

Možno sa pýtať, na základe čoho sa má hodnotiť toto obdobie, keď v archíve Spišskej diecézy nie je k tejto problematike žiaden relevantný písomný materiál.

Pomohla k tomu náhoda. Pri generálnej rekonštrukcii PSÚSCM v Ríme v rokoch 1999 - 2001 došlo k viacerým zmenám v štruktúre domu. Tak boli prebudované aj priestory bývalého Úradu pre migrantov, ktorý dlhé roky viedol nedávno zosnulý vtedajší rektor Mons. Dominik Hrušovský (1973-1992) a od roku 1982 aj biskup pre Slovákov v zahraničí. Ten po svojom menovaní za pomocného biskupa vtedajšej Trnavskej arcidiecézy v roku 1992 pokračoval v tejto službe aj na Slovensku, ale už z poverenia Konferencie biskupov Slovenska.

Pri presunoch mobiliára spomínaného Úradu pre migrantov sa našli aj viaceré archívne krabice s rôznymi materiálmi, zväčša týkajúcimi sa duchovnej správy Slovákov v zahraničí, viacerých Svetových festivalov slovenskej mládeže v zahraničí, činnosti Svetového kongresu Slovákov (Náboženská komisia) a pod. Jedna z týchto krabíc obsahuje materiál, týkajúci sa spišského biskupa Jána Vojtaššáka. Sú to vzácne originály i kópie biskupovej korešpondencie.

Po roztriedení obsahu krabice je možné uvažovať o tom, ako sa tieto materiály dostali do Talianska a do SÚSCM. Časť korešpondencie prišla do Ústavu riadnou poštou na meno Mons. Štefana Náhaliku, vtedajšieho rektora (1961-

1973) a je riadne zapísaná v podacom denníku pošty. Keďže korešpondencia obyvateľov v Charitnom domove v Senohrabochoch (a teda aj biskupa Vojtaššáka) bola prísne kontrolovaná, biskup posielal listy tajne, bez vedomia a kontroly dosadených správcoch, (rôznymi spoľahlivými kuriérmi) na pošty v okolí charitného domova.

Časť nájdenej korešpondencie a iných materiálov, týkajúcich sa biskupa Vojtaššáka, priniesol do Ústavu pravdepodobne osobne Mons. Viktor Trstenský v rokoch Dubčekovho odmäku 1968 - 1969. Týka sa to predovšetkým rôznych svedectiev o biskupovi, napísaných po jeho smrti (1965). Spoločným menovateľom celej spomínanej korešpondencie je spišský biskup Ján a jeho vtedajšie neradostné polozenie.

Bolo by zaujímavé zistiť, kde sa nachádza písomná pozostalosť biskupa Vojtaššáka, ktorú mal pri sebe v Charitnom domove v Senohrabochoch v čase svojej smrti. Biskup totiž vo svojich listoch často spomínal, že mal veľmi bohatú korešpondenciu aj so zahraničím, ktorú ani nestačil vybavovať. Podobná otázka sa týka aj písomnej pozostalosti po Mons. Viktorovi Trstenskom. Koordinátorom tohto výskumu by mohol a mal byť - ako asi najkompetentnejší v tejto záležitosti - archív biskupského úradu Spišskej diecézy.

Vo svojej reflexii by som sa chcel zamerať predovšetkým na nájdene listy biskupa Vojtaššáka z rokov 1964 - 1965 poslané rôznym osobám, predovšetkým Mons. Náhalikovi a niektorým inštitúciám z jeho nútenej internácie v Charitnom domove pre starých kňazov v Senohrabochoch (okr. Benešov, Česko). Pri

pohľade na túto korešpondenciu si môžeme vytvoriť obraz, čo prežíval biskup Vojtaššák a ako mal do posledných chvíľ života záujem o život všeobecnej, ale najmä partikulárnej Cirkvi, t. j. Spišskej diecézy, od ktorej bol násilne odlúčený až 15 rokov. Jeho predĺženými rukami boli jeho dvaja najbližší dôverníci: v Československu to bol Mons. Viktor Trstenský a v Ríme Mons. Štefan Náhalika.

1964, 7. január, Senohraby

List Jána Vojtaššáka vtedajším slovenským biskupom Nécseyovi, Lazíkovi, Pobožnému a Barnášovi. Biskup navrhuje napísať a poslať Memorandum prezidentovi republiky, ktoré by podpísali biskupi, vybraní kňazi a laici. Týkalo by sa protestu proti postupnej likvidácii Cirkvi na Slovensku.

1964, 7. január, Senohraby

List Jána Vojtaššáka vtedajšiemu poľskému prímasovi, kardinálovi Štefanovi Wyszyńskému. Biskup píše o krásnom geste krakovského arcibiskupa (ktoré sa však nikdy neuskutočnilo) ohľadom navrátenia Spišskej diecézy deviatich spišských a deviatich oravských farností (spolu 25 obcí), ktoré pripadli roku 1920 Poľsku a roku 1925 a znova aj po vojne roku 1945 pod správu Krakovskej arcidiecézy. Pripojená je aj krátka odpoveď kardinála z 27. apríla 1964. Na obálke listu je ceruzou dopísané rukou biskupa: „Došlo 6/V 64. Pre archív mladšej generácii kňazov diecézy a do pamätníka postupuje + Ján“.

1964, 17. január, Senohraby

List Jána Vojtaššáka vatikánskej Posvätej Kongregácii Koncilu (predchodca dnešnej Kongregácie pre klérus) ohľadom budúceho usporiadania Cirkvi na Slovensku.

Navrhuje o.i. aj nové sídlo Spišskej diecézy v Ružomberku. Na liste je strojom prepísaná aj odpoveď z Vatikánu zo dňa 19. februára 1964, podpísaná prefektom kongregácie kardinálom A. Cicognanim.

1964, 27. júl, Senohraby

List Jána Vojtaššáka Mons. Štefanovi Náhalikovi, rektorovi SÚSCM v Ríme. Biskup po latinsky ďakuje za jeho listy, píše o význame nového SÚSCM a o pláne budúceho rozhraničenia slovenských diecéz, ktorý poslal 27. 4. Štátnemu sekretariátu vo Vatikáne.

1964, 24. august, Senohraby

List Jána Vojtaššáka Mons. Štefanovi Náhalikovi, rektorovi SÚSCM v Ríme. Biskup o.i. po latinsky píše o voľbe sestry Berchmany, OSF za provinciálnu predstavenú. Znova píše o novom usporiadaní slovenských diecéz. Pokračuje opisom zásahov socialistického štátu do cirkevného života a o pozvánke na III. zasadanie Druhého vatikánskeho koncilu. Znova spomína ťažkosti s obdržaním pápežskej ročenky *Annuario Pontificio* (v ktorej bol stále uvádzaný ako spišský diecézny biskup).

1964, 4. október, Senohraby

List Jána Vojtaššáka pražskému Ministerstvu školstva, oddeleniu pre veci cirkevné - rímskokatolícke. Opisuje vyšetrowanie vo veci jeho dvoch listov: Biskupskému úradu v Spišskej Kapitule (v ktorom žiada o vrátenie niektorých osobných vecí, potrebných hlavne k bohoslužbe) a dekanom Spišskej diecézy, v ktorom o. i. vyzýva kňazov k jednote. Podľa pracovníkov ministerstva sa biskup protiprávne (bez štátneho súhlasu) miešal do diecéznej správy a vyhrážali sa mu možnými následkami. Biskup sa v liste pýta, prečo tie

snímka: internet

to veci nerieši Slovenský úrad pre veci cirkevné v Bratislave, ale české ministerstvo v Prahe. Klasifikuje svoj pobyt ako vyhnanstvo a žiada o možnosť bývať na Slovensku i keď mimo svojej diecézy.

1964, 31. december, Senohraby

List Jána Vojtaššáka Mons. Štefanovi Náhalikovi, rektorovi SÚSCM v Ríme.

Biskup po latinsky znova píše o novom usporiadaní slovenských diecéz. Navrhuje ako najvhodnejšie sídlo Spišskej diecézy mesto Ružomberok. Spišská Kapitula je na to nevhodná pre svoju excentrickú polohu. Znova spomína ťažkosti s obdržaním vatikánskej ro-

čenky *Annuario Pontificio*.

1965, 5. január, Senohraby

List Jána Vojtaššáka Mons. Štefanovi Náhalikovi, rektorovi SÚSCM v Ríme. Biskup tentoraz po slovensky píše o pozastavených rokovaniach Vatikánu s komunistickým režimom v ČSSR. Pripomína znova ťažké dôsledky tzv. Cirkevných zákonov z roku 1949 na život Cirkvi i cieľ režimu: zničiť Katolícku cirkev. Majetky Cirkvi štát pokladá za svoje, ale cirkevné budovy (napr. biskupskú rezidenciu v Spišskej Kapitule) si musia opraviť veriaci sami. Spomína, že v roku 1949 odovzdal podrobnú správu Apoštolskej nunciatúre v Prahe,

v ktorej komentoval nové tzv. Cirkevné zákony. V závere listu opisuje neblahý osud pozvánok, ktoré dostal z Vatikánu na Druhý vatikánsky koncil.

K listu je pripojená aj latinská odpoveď Mons. Náhaliku z 8. 3. V nej píše, že dokumentáciu o novom usporiadaní slovenských diecéz odovzdal príslušnému úradu vo Vatikáne, ale vzhľadom na vtedajšie neslobodné pomery to asi nebude tak skoro možné. Knihy SÚSCM, ktoré biskupovi poslal, sa vrátili naspäť s nálepkou Neprípustné. Pápežskú ročenku však ktosi z balíka ukradol. V závere spomína príchod kardinála Josefa Berana do Nepomucena a mnohorakú prácu obyvateľov SÚSCM.

1965, 23. február, Senohraby

List Jána Vojtaššáka Mons. Viktorovi Trstenskému. Pisateľ komentuje menovanie nového apoštolského administrátora (biskupa Františka Tomáška) pre Pražskú arcidiecézu, ktorá sa uvoľnila odchodom arcibiskupa Josefa Berana do Ríma. Nechápe, prečo biskup Tomášek znova skladal sľub vernosti republike, keď už iste jeden skladal, keď pôsobil v duchovnej správe kdesi na Morave. V závere spomína svoje kontakty s tromi kňazmi Spišskej diecézy, ktorých ale menovite nespomína. Na Trstenského otázky odpovie osobitne.

1965, 8. marec, Senohraby

List Jána Vojtaššáka Mons. Štefanovi Náhalikovi, rektorovi SÚSCM v Ríme. Biskup po latinsky ďakuje za knihu Ordo Missae, ktorú potrebuje, nakoľko od Prvej pôstnej nedele je predpísaná celebrácia podľa nových liturgických úprav. Ďalej píše o možnosti menovania apoštolského administrátora aj do Spiš-

skej diecézy, ako sa stalo nedávno aj v Pražskej arcidiecéze. Biskup v tejto záležitosti komunikoval aj so Štátnym sekretariátom vo Vatikáne.

K listu je pripojená aj latinská odpoveď Mons. Náhaliku z 21. 3. V nej píše, že dokumentáciu o menovaní apoštolského administrátora Spišskej diecézy odovzdal príslušnému úradu vo Vatikáne. Informuje biskupa o práci SÚSCM, ktorú vykonáva a o nových liturgických úpravách. Prosí ho o zaslanie obrázkov s jeho podpisom a pripája obrázky, ktoré vydal Ústav.

1965, 21. marec, Senohraby

List Jána Vojtaššáka Mons. Štefanovi Náhalikovi, rektorovi SÚSCM v Ríme. Biskup po latinsky ďakuje za list i za prílohy. Píše o svojej korešpondencii so Štátnym sekretariátom vo Vatikáne (25. 2. 1965) ohľadom menovania apoštolského administrátora pre Spiš. Spomína starú rakúsko-uhorskú prax menovania biskupov panovníkom (apoštolským kráľom) i konkordát z roku 1854. Československá vláda si v roku 1919 chcela uzurpovať toto právo pri menovaní nových katolíckych biskupov, ale narazila na odpor vtedajšieho pápeža Benedikta XV. Komunistický režim si chce takisto uzurpovať tieto práva. Biskup je toho názoru, že s tým cenzorapapizmom treba prestať. Katedrálne kapituly kanonikov sa skompromitovali a treba zaviesť inštitúciu „farárov-konzultorov“ a vylúčiť laické vplyvy na cirkevné menovania. V závere listu realisticky konštatuje, že aj vo vtedajších pomeroch je treba hľadať vhodné spôsoby a formy na riešenie situácie.

1965, 2. apríl, Senohraby

List Jána Vojtaššáka Mons. Šte-

fanovi Náhalikovi, rektorovi SÚSCM v Ríme.

Biskup po latinsky konštatuje, že včera dostal jeho list, ale aj odpoveď zo Štátneho sekretariátu z Vatikánu (na list z 22. 2. 1965) ohľadom menovania apoštolského administrátora pre Spiš. Náhalikovi ďakuje za brožúru Ako sa má slúžiť sv. omša a za priložené obrázky. V závere listu píše, že v najbližších dňoch si chce podať žiadosť o pas, aby mohol vycestovať do Talianska. V minulosti bol odmietnutý, lebo nebol „in functione“. Ak by ho tentoraz dostal, mohol by sa zúčastniť aspoň na záverečných zasadaniach Druhého vatikánskeho koncilu.

1965, 25. máj, Senohraby

List Jána Vojtaššáka biskupovi Andrejovi G. Grutkovi do Gary, Indiana, USA. Ďakuje za pohľadnicu z New Yorku z 13. 5., na ktorej sú podpísaní okrem biskupa Grutku aj Mons. Kapala a Mons. Náhalika. Pripomína, že biskup Grutka sa narodil v USA, ale po rodičoch je zo Spišskej Starej Vsi. Spomína, že navštívil Gary v roku 1926 počas Svetového eucharistického kongresu. Ďakuje biskupovi Grutkovi za jeho záujem o SÚSCM v Ríme, píše o podanej žiadosti na cestovný pas, aby mohol byť aspoň na ukončení koncilu. Spomína pani Annu Kormanovú z Chicaga, rodáčku z Klina, veľkú horliteľku za všetko cirkevné a katolícke, ktorá mu často píše.

1965, 26. máj, Senohraby

List Jána Vojtaššáka Mons. Jozefovi Kapalovi, svojmu bývalému tajomníkovi. Najprv mu ďakuje za pohľadnicu so Sedembolestnou. Cincíkovu Sedembolestnú aj so slovenským znakom treba

rozšíriť vo veľkom náklade v exile, aby sa dostala aj domov, kde komunisti odstránili starý slovenský znak zo štátneho znaku ČSSR. Pýta sa Kapalu na jeho zdravotný stav a dodáva, že on žije väčšinou na ovocí.

1965, 27. máj, Senohraby

List Jána Vojtaššáka Mons. Štefanovi Náhalikovi. Ďakuje za pohľadnicu z New Yorku z 13. 5., na ktorej sú podpísaní okrem biskupa Grutku aj Mons. Kapala a Mons. Náhalika. Pripomína, že biskup Grutka sa už iste narodil v USA, ale po rodičoch je zo Spišskej Starej Vsi. (Opisuje veľmi nestále počasie.) Dodáva, že žiadosť o vymenovanie apoštolského administrátora na Spiš už ďalej nebude súriť.

1965, 31. máj, Senohraby

List Jána Vojtaššáka biskupovi Pavlovi Hnilicovi, SJ do Ríma. Biskup ďakuje za list i za „malý darček“. Píše, že dar použije na stavbu svojej hrobky v rodisku. Miesto pochovania v Spišskej Kapitule, pripravené v roku 1935, zostane pre niekoho iného. Spomína, že aj on chcel vstúpiť do Spoločnosti Ježišovej po svojej kňazskej vysviacke ešte ako kaplán v Hornej Zubrici (dnes v Poľsku). Komentuje aj voľbu nového generálneho predstaveného jezuitov P. Pedra Aruppeho, SJ. Poťažkáva si nad nemožnosťou dostať z Ríma *Annuario Pontificio* a iné knihy, ktoré mu poslal rektor SÚSCM Mons. Náhalika.

1965, 20. jún, Senohraby

List Jána Vojtaššáka biskupovi Pavlovi Hnilicovi, SJ v Ríme. Biskup prosí o doručenie jeho latinského elaborátu o československých proticirkevných zákonoch z roku 1949. Chce, aby Štátny sekreta-

riát bol o nich dobre informovaný (pri rokovaníach so zástupcami československého režimu) a poznal v nich „satanovo kopyto“. Nechce to poslať poštou priamo, aby mu to komunistická pošta nezhabala. Chce, aby ho biskup Hnilica upovedomil o šťastlivom doručení zásielky adresátovi. K listu je pripojený aj spomínaný latinský elaborát pre Štátny sekretariát datovaný takisto 20. 6. 1965.

1965, 12. júl, Senohraby

Posledný list Jána Vojtaššáka Mons. Štefanovi Náhalikovi. Písať ďakuje za blahoželanie pohľadnicu k 64. výročiu jeho kňazskej vysviacky zo 6. 7., podpísanú viacerými osobami, z ktorých biskup pozná iba Náhaliku. Biskup s humorom poznamenáva, že keď je v Ríme toľko Slovákov, a to kňazov, tak Taliani majú sa čo obávať. Pripomína, že dostal aj telegram Sv. Otca, za ktorý obratom poďakoval listom. Potešila by ho odpoveď na žiadosť o premiestnenie biskupského sídla do Ružomberka. Píše, že dostal zo Slovenska smutnú správu o smrti tajného kňaza Janíka. V závere listu sa sťažuje na „bercové vedy“ na nohách, ktoré ho trápia už štyri mesiace.

1965, 27. júl, Senohraby

Posledný list Jána Vojtaššáka Mons. Viktorovi Trstenskému. Písať mu blahoželá k zajtrajším meninám a sľubuje mu *memento* pri zajtrajšej sv. omši. Odporúča mu poslať list na Biskupský úrad a hlásiť sa do dušpastierskej služby v diecéze. Potom má pokojne a trpezlivo čakať na odpoveď. Ďalej píše, že si dal žiadosť na riaditeľstvo ČKCH na 14 - 20 dní dovolenky, aby mohol navštíviť príbuz-

ných na Slovensku. Odpoveďou bola návšteva dvoch pánov z cirkevného oddelenia Ministerstva školstva z Prahy s vysvetlením, že na Slovensko ho nepustia, „lebo moja prítomnosť mohla by vyvolať povstanie a toho my si nepravíme“. Biskup chcel takto odplatiť mnohé návštevy zo Slovenska. Pokračuje: „Bude dobre, ak nebudú prekážať i v tom, aby ma mŕtveho do rodiska odviezli. To je právo slobodného občana, za akého ma pri prepustení z väzenia príslušníci Ministerstva vnútra kvalifikovali. Ale to všetko je moderná dialektika. S vrelým pozdravom a žehnaním som Tvoj v Kristu oddaný biskup + Ján“. Toto sú slová z posledného zachovaného biskupovho listu, ktorý napísal týždeň pred svojou smrťou a ktorý adresát dostal pravdepodobne až po smrti biskupa. Po nahliadnutí do korešpondencie vyvstáva pred nami veľká postava biskupa Vojtaššáka, poníženého v očiach sveta, ale nezlomeného. Aj v posledných mesiacoch a týždňoch života mal na srdci všeobecnú cirkev i Spišskú diecézu, od ktorej bol násilne 15 rokov odlúčený. V slobodnom svete bol jeho pravou rukou Mons. Štefan Náhalika, jeho bývalý osobný tajomník a tajný generálny vikár. Pre Krista a jeho Cirkev prenasledovaný, utečenec, organizátor a hlava slovenského exilu. Budovateľ a prvý rektor Slovenského ústavu sv. Cyrila a Metoda. Na neho sa biskup Vojtaššák obracal listami, hlavne v posledných mesiacoch a týždňoch svojho života.

Obidve tieto postavy si zaslúžia oveľa väčšiu pozornosť z našej strany, ako tomu bolo doteraz.

Mons. HELic. Jozef Krištof

Storočnica Fatimy: Zjavenia anjela (7. časť)

Anjeli nás sprevádzajú na stránkach Biblie od jej prvých strán. Patriarcha Jakub vidí anjelov zostupovať po rebríku na zem, archanjel Rafael vedie putujúceho Tobiáša. Anjel zachraňuje troch mládenčov z ohnivej pece. Anjeli oznamujú ženám Pánovo zmŕtvychvstanie. Aj súčasťou fatimského príbehu sú tri zjavenia anjela, ktoré sestra Lucia, na príkaz biskupa, zverejnila až 30 rokov od udalostí v Cova da Iria. Predstavujú však dôležitú časť nebeského posolstva, zvereného vo Fatime.

Udiali sa ešte v roku 1916, teda rok pred zjaveniami Božej Matky. Deti už začali pásť stáda svojich rodičov v lokalite zvanej Cabeço. Prichádzajúci dážď ich prinútil nájsť úkryt v malej jaskyni. Keď zrazu pocítili akoby silný závan vetra, čo nám pripomína dunivý vietor počas Turíc v Jeruzaleme. Vyšli von z úkrytu a zbadali približujúcu sa postavu, žiaricu ako kryštál, takmer priehladnú. Keď sa k nim priblížila, v svetle rozoznali postavu asi 15-ročného chlapca nezvyčajnej krásy, ktorý ich oslovil: „Nebojte sa, som anjel pokoja! Modlite sa so mnou!“ V tom si hlboko pokľakol, až sa dotýkal tvárou zeme. Deti vedené nadprirodzenou silou urobili to isté a opakovali slovo za slovom modlitbu: „Môj Bože, verím v Teba, klaniam sa Ti, dúfam v Teba a milujem Ťa. Prosím o odpustenie pre tých, ktorí neveria v Teba, neklaňajú sa Ti, nedúfajú v Teba a nemilujú Ťa.“ Po troch opakovaniach anjel vstal a dodal: „Takto sa modlite: Ježišovo a Máriino Srdce vypočuje vaše prosby.“ Potom zmizol.

Toto stretnutie s anjelom zanechalo pastierikov v úplnom ponorení sa v Bohu a bolo pre nich ťažké vrátiť sa do reality. Neustále opakovali modlitbu, ktorá sa im takpovediac vryla do srdca. Anjel zanechal v deťoch hlboký dojem a podvedome cítili, že toto tajomné stretnutie je zatiaľ určené iba pre ne. Preto ho pochopiteľne zachovali v svojich srdciach. Modlitbu anjela opakovali každý deň v pozícii, ktorú im ukázal, často až do úplného vyčerpania.

Podľa spomienok sr. Lucie anjel deti navštívil druhýkrát počas leta, pri studni na dvore jej rodičovského domu. Zatiaľ, čo prvé videnie bolo sústredené na modlitbu, druhé už deti povzbudzovalo k aktivite, ktorá z modlitby srdca prirodzene vychádza. Anjel prehovoril: „Čo robíte? Modlite sa! Vefa sa modlite! Ježišovo a Máriine Srdce majú s vami plány milosrdenstva. Prinášajte Pánu Bohu neustále modlitby a obety.“ Na Luciiu otázku, ako majú prinášať obety, anjel vysvetlil: „Všetko, čo môžete, prinášajte ako obetu zmierenia za hriechy, ktoré Boha urážajú a ako prosbu za obrátenie hriešnikov. Dosiahnete tak mier pre svoju vlasť. Ja som jej anjel strážny, anjel Portugalska. Predovšetkým prijímajte pokorne utrpenia, ktoré Pán na vás zošle.“ Tieto slová anjela boli sprevádzané vnútorným svetlom v dušiach pastierikov, vďaka ktorému spoznali, kto je Boh a ako nás miluje a sám chce byť milovaný.

Bola im odhalená nesmierna hodnota obety za druhých ako nástroja na obrátenie hriešnikov. To ich posilnilo posvätiť každodenné

situácie a obetovať ich, zvlášť počas zjavení Panny Márie a po nich, keď boli donekonečna vystavovaní otázkam a prosbám pútnikov. Je zaujímavé, že anjel sa im predstavil ako anjel strážny ich vlasti. Kult anjela Portugalska bol v tomto národe slávený už od 16. storočia s požehnaním viacerých pápežov. Portugalsko je jediná krajina, ktorá každoročne slávi sviatok svojho anjela strážcu, a to 10. júna.

Azda najtajomnejšie pôsobí posledné zjavenie anjela, ktoré sa udialo začiatkom jesene, opäť na mieste zvanom Cabeço. Deti boli pohrúžené v modlitbe, ktorú ich anjel naučil pri prvom zjavení, keď sa k nim opäť priblížil. V ruke držal kalich a nad ním hostiu, z ktorej kvapkali do kalicha kvapky krvi. Nechal kalich s hostiou vznášať sa vo vzduchu a zase sa poklonil až k zemi, trikrát opakujúc tieto slová: „Najsvätejšia Trojica, Otec, Syn a Duch Svätý, s hlbokou úctou sa Ti klaniam a obetujem Ti Najsvätejšie Telo, Krv, Dušu a Božstvo nášho Pána Ježiša Krista, prítomného vo všetkých svätostánkoch sveta, na odprosenie všetkých urážok, ktoré sa Ti dostávajú. Prosím Ťa, obráť úbohých hriešnikov pre nekonečné zásluhy jeho Najsvätejšieho Srdca a na orodovanie Nepoškvrneného Srdca Panny Márie.“ Potom vstal, znova vzal kalich do rúk a hostiu podal Lucii, zatiaľ čo obsah kalicha Hyacinte a Františkovi so slovami: „Prijmite telo a pite krv Ježiša Krista, ktorý je nevďačnými ľuďmi ťažko urážaný. Robte pokánia za ich hriechy a utešujte Boha.“ Potom si znovu klakol a opakoval s deťmi modlitbu, pokiaľ nezmizol.

Toto zjavenie zasiahlo pastierikov ešte hlbšie ako predchádzajúce aj kvôli prijatiu Eucharistie. Lucia neskôr spomína, že v tom čase bol pre nich problém sústrediť sa na robenie normálnych vecí, keďže ich myseľ a dokonca aj zmysly, boli neustále ponorené v Bohu. Pri porovnaní zjavenia anjela a Matky Božej Lucia hovorí: „Pokoj a šťastie, ktoré sme cítili, bolo veľké, ale vnútorné a sústredovalo dušu úplne v Bohu. Tiež bolo veľké telesné vyčerpanie, tak nás to vysilovalo. Nevieť prečo, ale zjavenie Panny Márie v nás pôsobilo úplne iné účinky: rovnakú radosť, rovnaký pokoj a pocit šťastia, ale miesto telesného vyčerpania akúsi čulosť, miesto pocitu bezmocnosti v Božej prítomnosti jasavú radosť, miesto ťažkosti hovoriť zdieľané nadšenie.“ Aj preto o tomto zjavení mlčali, zatiaľ čo o zjavení Panny Márie Hyacinta cítila potrebu ohlásiť túto zvesť hneď onoho 13. mája 1917.

Apokalypsa sv. Jána je biblická kniha, v ktorej spomedzi ostatných najčastejšie vystupujú bytosti nebeských poslov - anjelov. Úlohou anjelov je ohlasovať Božiu vôľu, bojovať proti satanovi, ale aj nepretržite zvelebovať Boha v nebeskej liturgii: „Prišiel aj iný anjel a zastal pred oltárom so zlatou kadidelnicou. Dostal veľa kadidla, aby ho pridal k modlitbám všetkých svätých na zlatý oltár, čo je pred trónom. A dym kadidla s modlitbami svätých vystúpil z ruky anjela pred Boha” (Zjv 8, 3-4).

Môžeme povedať, že aj mnohé modlitby a obety fatimských pastierikov vystúpili k Bohu ako ľubezná vôňa pred Jeho majestátom a záchrana pre duše hriešnikov.

Peter Stašík

(dokončenie v budúcom čísle)

Súsošie zjavenia anjela v záhrade domu Lucie; snímka: autor

Súsošie zjavenia anjela v Cabeco; snímka: autor

Anjeli strážni

Istá babka sa obrátila k vnučke a povedala jej: „Vd'aka, môj anjeli.“ Tie slová vyjadrovali vďačnosť zo strany babky ako aj nevinnosť, láskavosť a pohotovosť dieťaťa pomôcť jej.

Dnešný svet je posiaty anjelmi. Zelený anjel v rádiu sa stará o bezpečnosť cestujúcich tým, že hlási prekážky a nehody na cestách. Dobrý anjel je ten, ktorý pomáha chorým deťom. Aj v obchodoch je možné nájsť anjelikov od výmyslu sveta, rôznych veľkostí a tvarov. Architektúra je posiatá anjelmi. Neprejdeš starým kostolom bez toho, aby sa na teba nepozerali ich oči. Náš pohľad na anjelov prešiel v priebehu času určitým vývojom. Dnes ich chápeme ako neviditeľné bytosti, ktorých úlohou je pomáhať. Takto prešlo grécke *avexoc* (angelos) do mnohých jazykov. V prenesenom zmysle označuje toho, kto sa stará o druhého, pomáha mu, aj keď nemusí.

No anjeli v Biblii na prvom mieste nemajú túto úlohu. Ich úlohu určuje ich meno, ktorého stopy nájdeme aj v súčasnej gréčtine, napríklad v slove *angelía* - posolstvo, správa alebo v slove *angeliofóros* - nositeľ posolstva. Anjel Gabriel je poslom, ktorý oznamuje Božiu správu Márii. Rafael je poslom, ktorý vyjadruje Božie ubezpečenie „Ja sa o vás starám“ tým, že prináša šťastie novomanželom, lieči vzťahy, choroby. Dvaja anjeli prichádzajú za Lótom do Sodomy a Gomory s posolstvom: „Odíď z tohto mesta, lebo ho Boh zničí.“ Až keď dlho váha a nechce konať, akoby prinútením ho vyvedú von.

Anjeli, Boží poslovia sa vzáčne

Strážná snímka: Martin Magda

zhodujú s inými poslami, ktorí sa viažu na iné grécke slovo - *apostélo*. Dvanásť vyvolených mužov spomedzi Ježišových žiakov dostáva práve toto meno. Stávajú sa tými, ktorých úlohou je niesť Ježišovo posolstvo do celého sveta. Na príklade anjelov i apoštolov môžeme vidieť spôsob Božieho konania. Nerobí veci bez plánu, akoby z nudy. Vtláča do všetkého zmysel, o ktorom vie rozprávať najlepšie on sám. Nestvorí anjelov pre zábavu. Dáva im nielen existenciu, ale aj poslanie a spolu s ním aj dôstojnosť.

To isté platí pre človeka. Boh nerobí človeka preto, lebo sa nudil, cítil sa osamelý alebo len chcel vyskúšať svoje schopnosti a už vôbec nie z omylu. Utvorí človeka pre konkrétny zámer, s konkrétnym cieľom a potom mu dáva po-

slanie, ktoré je v jeho rukách, aby ho niesol. Prvý človek dostáva poslanie: „Plod sa, množ sa a naplň zem.“ Abrahámovi dáva poslanie: „Odíď z tejto zeme na miesto, ktoré ti ukážem, tam z teba urobím veľký národ.“ Mojžiš dostáva poslanie: „Vráť sa do Egypta a vyved' môj ľud Izrael.“ Ezechiel dostáva poslanie: „Ustanovil som ťa za strážcu Izraelovho domu. Keď budeš počuť z mojich úst slovo, napomeň ho v mojom mene.“ Apoštoli dostávajú poslanie: „Chodte do celého sveta, krstíte všetky národy a naučte ich všetko, čo som vám prikázal.“

Ani ty tu nie si náhodou. Boh presne vedel, prečo ťa stvoril a povolal k životu. Dal ti existenciu, dôstojnosť a poslanie.

zdroj: Infolist farnosť Prešov

Imrich Degro

O rozlišovaní Božej vôle (11. časť)

5.2.4 Slovo proroctva... (pokračovanie)

Ježiš bol veľkým prorokom. Hovoríme, že bol kráľom - mal schopnosť vedenia, kňazom, prorokom - lebo hovoril v Božom mene. A to znamená byť prorokom - byť poslom niekoho, hovoriť v mene niekoho, tlmočiť niekoho - hovoriť to, čo Boh hovorí. Keď sme boli pokrstení, boli sme uvedení do týchto úloh - kráľa, kňaza, proroka. Preto môžeme potenciálne všetci prijímať proroctvo od Boha - či už príležitostne alebo pravidelne.

Pavol si tento dar veľmi cenil: máme túžiť po daroch, zvlášť po proroctve... Prečo si Pavol myslel, že proroctvo je také veľké? Všetky Božie dary majú schopnosť budovať Božie kráľovstvo, ale dar proroctva je v tom najefektívnejší.

Kde sú proroci dnes? A čo hovoria? My máme tendenciu vidieť ľudí ako prorokov, keď robia niečo významné (starajú sa o chudobných, narkomanov...).

Klasické ponímanie proroka: prorok je ten, kto hovorí Božie slovo. Potrebujeme prorocké konanie, ale aj prorocké slovo. Sv. Tomáš Akvinský v diele Teologická summa hovorí, že proroctvo je kľúčom k ostatným darom. Je to najdôležitejší z darov Ducha Svätého.

Ako sa definuje? V širšom slova zmysle je proroctvom všetko to, čo človek poznáva zo Zjavenia. Odlišuje sa od ostatných darov, ako je múdrosť, poznanie, porozumenie, lebo tieto veci môžu byť známe prirodzeným poznaním.

Proroctvo je poznanie vtlačé-

né prorokovi do mysle skrze Božie zjavenie. Tu nám nepomôžu štúdiá, ani žiadne dlhé skúsenosti. Toto poznanie, ktoré dáva Boh človeku, nezávisí od jeho prirodzených znalostí.

Prorok môže tiež vedieť niečo, čo sa týka budúcnosti; niečo, čo sa ešte nestalo. Je to dar, ktorý je zo svojej prirodzenosti nadprirodzený. Prorok hovorí k ľuďom v mene Božom, aby ich budoval, napomínal a viedol.

Jestvujú rôzne formy proroctva:

(1) Príležitostne môže dostávať človek proroctvo pre seba samého. Boh k nemu hovorí prorockým spôsobom. Je to vzácné, nie časté.

(2) Proroctvo pre niekoho iného. Príklad: posledný pápež: Ján Pavol II. hovoril o novej jari v Cirkvi a myslel tým to, čo prichádza skrze evanjelizáciu v Cirkvi. Pred viac ako štvrtstoročím bolo predpovedané, že príde najväčšia evanjelizácia v dejinách...

Boh môže hovoriť skrze ktoréhokoľvek člena spoločenstva, aby nás viedol k budúcnosti. Prorok potrebuje nájsť odvahu, aby sa podelil s týmto slovom. A potom sa čaká na rozlíšenie v spoločenstve, či to je Boží duch alebo nie. Ak to je Boží duch, mali by sme si to slovo zapísať do srdca a konať podľa neho.

Proroctvo je vždy vyslovené v konkrétnej situácii a pre konkrétnych ľudí, nemusí byť prorockým slovom v inej situácii a pre iných ľudí.

Jezuliatko zo Sv. zeme; snímka: Martin Magda

Proroctvo vyslovené v r. 1976 v Ríme v prítomnosti pápeža Pavla VI. v bazilike sv. Petra. Malo dve časti: obe vyslovili ľudia z USA (ten druhý bol Ralph Martin).

Je to jedno z najznámejších proroctiev v Charizmatickej obnove. Boh hovoril: „Čas temnoty prichádza na Cirkev. V Katolíckej cirkvi nastane hlboká premena, až do fázy, že bude nepoznateľná. Ľudia v Cirkvi nemajú znalosť a poznanie, ktoré potrebujú. Boh ich prevedie časom očisťovania a pokorenia, aby mohli prijať to, čo od Boha potrebujú. Časť temnoty príde aj do sekulárneho sveta. A ako sa bude táto temnota prehlbovať, príde najväčší čas evanjelizácie, aká kedy vôbec nastala na svete.“

Rozhovor s Jozefom Ratzingerom. Pýtali sa ho tiež na budúcnosť Cirkvi. On povedal skoro to isté, čo obsahuje uvedené proroctvo. A väčšina vecí, ktoré Ratzinger predpovedal, sa naozaj stali.

J. M. Vianney

Nauka o ohováraní (2. časť)

"V tej chvíli sa mu rozviazal spútaný jazyk a správne rozprával"

(Mk 7, 35)

Ohováranie, očierňovanie a nactiutrhávanie môžu byť smrteľným hriechom. To závisí od výčítiek, ktoré adresujeme druhému, čiže od matérie, a tiež od postavenia, aké ohováraná osoba zastáva. Väčším hriechom je, keď kosi ohovára predstavených, ako keď očierňuje súkromných ľudí. Väčším hriechom je ohovárať otca, matku, ženu, muža, bratov, sestry a vôbec príbuzných, ako celkom cudzie osoby. Že hovoriť o služobníkoch Cirkvi, o duchovných osobách, je hriechom oveľa väčším, lebo z toho vyplývajú škody pre vieru, lebo sa týmto spôsobom ubližuje kňazskému charakteru. A preto hovorí Duch Svätý skrze Proroka: Kto sa vás dotkne, dotkne sa zrenice môjho oka. A teda pohrdanie spôsobené svojim sluhom, Boh stavia na úroveň osobného zneváženia. Aj Pán Ježiš jasne učí: Kto vami pohŕda, mnou pohŕda. Nezačínajte si teda s ľuďmi, ktorí zle hovoria o svojich dušpastieroch.

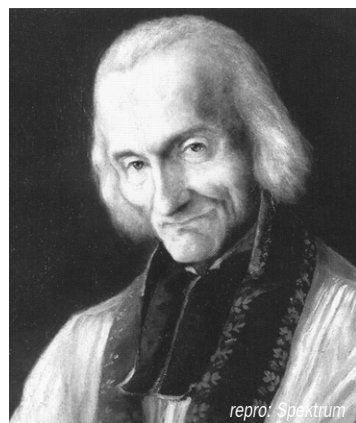
Z hriechov ohovárania sa treba dôkladne vyspovedať a povedať, či sme hovorili o blížnom zle z ľahkomyselnosti, či z nenávisti, alebo z pomsty? Či sme tým chceli poškodiť dobré meno kohosi? Koho sme ohovárali: či predstaveného, či osobu rovnú v postavení, či duchovného, či laika? Pred koľkými osobami sme ohovárali? – Nech sa nikto neospravedľuje a nezastiera tým, že o chybe blízneho už vtedy vedeli, že aj tak nič nové nebolo povedané. Lebo, či je dovolené slabú a chorú osobu zhodiť do priepasti, nad ktorou stojí, pod

zámienkou, že aj tak sama do nej padne? – Ale niekto sa ešte vyhovára: „Povedal som to priateľovi, ktorý zachová tajomstvo“. – Mýliš sa, môj drahý. Sám nezachováš sľuby, prezrádzaš tajomstvá, a žiadaš ich zachovanie od iného človeka.

A teraz: aké sú príčiny ohovárania? Jedni ohovárajú zo závidosti, aby uškodili blížnemu v jeho záujmoch. Kupec ohovára kupca, spochybňuje hodnotu jeho tovaru, presnosť váhy. Pracovník, remeselník, myslí o druhom, že ten zle pracuje, že sa iba zabáva a nepracuje, že ľudia sú s ním nespokojní. Tu teda vstupuje do hry osobný zisk a on je príčinou ohovárania. Inokedy pohnútkou k ohováraní býva pomstou a osobnou nenávisťou. Ak niekoho nenávidíme, ak niekoho nestrpíme – tak vidíme na ňom samé zlo. Najčastejšie však ohováranie pochádza z ľahkomyselnosti a svrbenia jazyka. Hoci vtedy ono býva menším hriechom, tak predsa vždy je zlom, lebo narúša dobré meno blízneho.

Následky ohovárania sú bolestné, lebo sa zasieva nezhoda, rozdelenie, nič sa puto priateľstva, sťažuje sa porozumenie, podporuje sa vášeň, hádajú sa rodiny, naplňuje brata roztrpčením proti bratovi, muža proti žene, nevlastného syna proti macoche, atď.

Ohovárania sa týkajú nielen živých, ale i zomrelých – dokonca v hrobe nenechávajú ľudí na pokoji. Niekedy sa hovorí o zomrelých: „To bol opilec, lajdák, zlodej, podvodník, nemravník“. A za-

repro: Spektrum

tiaľ, čo nemožno o živých bez potreby zle hovoriť, tak tým viac si treba vážiť dobré meno zomrelých. Kto vie, či tí, ktorých obťažujeme v hrobe, nezomreli v milosti Božej, a či ich duše nie sú teraz v nebi! Pozerajme na seba, a blízneho nechajme na pokoji. Neprekračajme blížnych, lebo sami nie sme oslobodení od omylov. Zlostný jazyk vykonáva na zemi strašné spustošenia – ich veľkosť ukáže Boh až na Poslednom súde. Zvrátený Náman obviňuje pred kráľom celý národ iba preto, že sa mu nepoklonil Mardochej, že bola jeho pýcha podráždená. A keby sa vtedy Boh nebol ujal nevinných, koľko krvi by vytieklo? Kvôli ohováraníu dieťa stráca úctu k otcovi i matke, pracovník k zamestnávateľovi, muž upadá do konfliktu so ženou, kupec a robotník strácajú dôveru k svojim odberateľom a zamestnávateľom a dušpastier nenájde vážnosť a nebudú ho počúvať vo farnosti, čím spôsobujú ohováranie či škodu viere i Cirkvi, pričom sa stávajú obyčajne dôvodom záhuby mnohých duší.

Z ohovárania sa nestačí vyspovedať, treba ešte napraviť spôsobené zlo. Tak ako zlodej nedostane odpustenie, dokiaľ nevráti cudziu vec – ak je v stave to urobiť

– tak isto i ľudia, ktorí ohovárali iných, musia napraviť krivdy, ktoré spôsobili.

Kto sa dopustil osočovania, ten ho musí odvolať pred tými osobami, ktoré ho počuli. Treba to urobiť, hoci nás budú považovať za podvodníkov a klamárov, hoci by nám to bolo veľmi ťažké.

Kto vyjavil opravdivé chyby, ten nemôže odvolať to, čo hovoril, lebo by sa dopustil klamstva. Naproti tomu je zaviazaný hovoriť dobre o osobe, ktorej spôsobil krivdu na dobrom mene. Vidíme, že sa toľko ľudí na svete oddáva ohováraniu a očierňovaniu iných, a málokto sa snaží napraviť toto zlo. A preto mnohí pôjdu do zatratenia!

Na okraj ešte dodám, že ten, kto hovorí o chybách detí ich rodičom alebo o previneniach pracovníkov ich zamestnávateľom – za tým účelom, aby oni vplývali na ich nápravu – ten sa nedopúšťa ohovárania. Naproti tomu chcem zdôrazniť, že počúvanie ohovárania a očierňovania so záľubou je hriechom. Lebo keby nebolo počúvajúcich, nebolo by ani tých, ktorí ohovárajú. A teda počúvajúci nesú tiež vinu na tomto previnení. Diabol sedí na jazyku osočujúceho a v ušiach počúvajúceho. Čo teda treba robiť, ak sa nájdeme v spoločenstve človeka, ktorý ohovára svojich blízkych? Niekomu, kto má nižšie postavenie od nás, prikážme mlčať, pri-

čom poukážme na zlo tohto hriechu. V prípade osoby, ktorá nám je rovná postavením, zručne prenesme rozhovor na inú tému. Naproti tomu, ak osoba, ktorá ohovára, má vyššie postavenie od nás, nemôžeme ju pokarhať, ale správajme sa vážne – prejavom tváre preukážme smútok za znamenie, že sa nám to nepáči.

Aký záver z toho všetkého máme urobiť? Vystrihajme sa zlovyku hovorenia o iných, skúmajme sami seba a vtedy uvidíme mnoho zlého vo vlastnom srdci a staneme sa pokornejší. Blahoslavený je človek, ktorý prosí o odpustenie svojich hriechov a jazyk používa na slávu Boha! Amen.

Janke, Martin Magda

Do P18 v Prešove zostáva presne 260 dní

NÁRODNÉ STRETNUTIE MLÁDEŽE

Prešov 9. novembra (TK KBS) Do metropolity Šariša dnes, vo štvrtok 9. novembra 2017, pricestoval celý centrálny tím P18, ktorý má na starosti prípravu budúcoročného Národného stretnutia mládeže v Prešove. Na pracovných raňajkách s novinármi predstavil hlavnú myšlienku celonárodného podujatia, ktoré sa uskutoční už o 260 dní (od 26. do 29. júla 2018). Do Prešova pozýva mladých Rada pre mládež a univerzity Konferencie biskupov Slovenska (KBS) a Kanet, n. o. Slovenskí organizátori očakávajú, že do mesta príde tri až päťtisíc mladých. Tradícia Národného stretnutia mládeže začala v roku 2013, keď sa konalo v Ružomberku. O dva roky neskôr ho privítalo mesto Poprad.

Centrálny tím, P18, Prešov

„Národné stretnutie mládeže vzniká z tradície Svetových dní mládeže (SDM), ktoré presahujú hranice. Veríme, že aj v meste Prešov presiahneme hranice. Sme radi, že sme miesto konania oznámili v čase, keď si mesto pripomína 770. výročie prvej písomnej zmienky. Pozývame všetkých mladých, aby v lete budúceho roka prišli do mesta na P18. Mesto nám viacrát vyjadrilo otvorenú náruč a tešíme sa, že sa tam môžeme vidieť,“ hovorí Ondrej Chrvala, tajomník Rady pre mládež a univerzity KBS, s ktorým do mesta pricestovala aj administrátorka Rady Monika Koláriková, „pravá ruka“ Ondreja Kristína Šešerová a zodpovedný za program Pavol Danko, za fundraising Ján Michalský, za vzťahy s mestom Marek Ro-

ják a komunikačný tím Michal Lipiak. „Hoci nás čaká akcia až budúce leto, už teraz sa môžeme na ňu chystať. Ponúkame im nielen skvelú akciu, na ktorú nikdy nezabudnú, ale najmä osobné stretnutie s Kristom a zážitok živej Cirkvi,“ dodáva Ondrej Chrvala, hlavný zodpovedný za prípravu P18.

Nevyhnutnou podmienkou k účasti bude prihlásenie, ktoré bude – pre účastníkov i dobrovoľníkov – spustené v januári 2018 na internetovej stránke www.narodnestretnutiemia.deze.sk. Prihlásiť sa bude dať do 1. júla 2018. Po tomto dátume sa bude dať prihlásiť iba na mieste, ale bez možnosti získať ubytovanie a stravu. Uvádzacia cena bude 18 eur. V ďalšom časovom období bude cena rásť (25/30/35 eur). Bližšie informácie o prihlasovaní budú zverejnené na začiatku Týždňa Cirkvi pre mládež (13. novembra 2017). Na príprave dvoch akcií predtým (Národné stretnutie mládeže R13 v Ružomberku – 2013/Národné stretnutie mládeže P15 v Poprade – 2015) sa podieľal centrálny tím (šesť až sedem ľudí), okolo štyridsať vedúcich pracovných tímov a okolo osemsto dobrovoľníkov z viacerých krajín. Na Liptov prišlo celkovo vyše tri a pol tisíc a pod Tatry viac ako štyritisíc mladých ľudí z celého Slovenska i zahraničia.

Program bude zverejnený v prvej polovici budúceho roka. Pripravený bude tak, aby pripomínal SDM – špeciálne katechézy s biskupmi pre mladých, krížová cesta, duchovné, kultúrne a ďalšie spoločenské aktivity. Tieto programy majú nielen formačný charakter, ale aj túžbu, aby mladí zažili živú Cirkev. Ponúknú tiež silné svedectvá, kvalitné umelecká čísla a liturgiu. Najbližšie Svetové dni mládeže (SDM) sa uskutočnia v roku 2019 v Pana-

me. Slovenskí mladí sa na toto podujatie začnú oficiálne chystať v Prešove. Ideu programu dnes tím predstavil zástupcom mesta, prešovskému arcibiskupovi metropolitovi Jánovi Babjakovi, dekanovi farnosti sv. Mikuláša Jozefovi Dronzekovi a novozvolenému predsedovi Prešovského samosprávneho kraja Milanovi Majerskému. V Prešove tím zároveň symbolicky odovzdal šek autorovi víťazného loga Národného stretnutia mládeže P18 v Prešove. Vytvoril ho Peter Sedlák z Prešova. Odhalili ho na ceremoniáli po blahorečení Titusa Zemana v Bratislave.

Centrálny tím, P18, Prešov

Zámer pripraviť celoslovenské podujatie mladých odsúhlasili vlni v októbri biskupi Slovenska. O mesiac neskôr oznámili, že jeho skratkou bude P18 a dejiskom Prešov. Biskupi vtedy poverili Radu, aby sa venovala príprave podujatia. Vytvorila tím, ktorý na začiatku roka po prvýkrát oficiálne zoznámil s myšlienkou akcie vedenie mesta Prešov. Po tom, ako v apríli partneri podpísali spoločné memorandum o spolupráci, bola vyhlásená súťaž o logo P18. Zverejnené bolo v septembri, kedy zároveň odštartovala duchovná príprava s názvom Odvážny rok. Od októbra je možné podporiť akciu priamo darom. Národné stretnutie mládeže P18 v Prešove bude, podobne ako dve predošlé podujatia, späté so Svetovými dňami mládeže. Za ich myšlienkou stojí svätý Ján Pavol II., ktorý zavítal do mesta 2. júla 1995. Jeho návštevu pripomína ulica Jána Pavla II. pri Mestskej hale, ale aj socha v nadživotnej veľkosti pri katedrále sv. Mikuláša či pamätné tabule v katedrále sv. Jána Krstiteľa a pri pomníku obetí prešovských jatiek.

TK KBS informoval Komunikačný tím P18

ilustračná snímka: Märtin Magda

Aliancia za rodinu: Bráňte našu ústavu!

Bratislava: 10.11.2017: Pred Súdnyh dvorom Európskej únie prebieha prípad Coman et al, v ktorom sa rozhoduje, či definícia pojmu „manžel“ a „členovia rodiny“ v smernici EP a Rady 2004/38/EC o práve občanov Únie a ich rodinných príslušníkov voľne sa pohybovať a zdržiavať sa v rámci územia členských štátov zahŕňa aj „manželov“ rovnakého pohlavia. Ak súd rozhodne, že zahŕňa aj páry rovnakého pohlavia, potom táto interpretácia bude záväzná pre všetky členské štáty EÚ. V praxi to znamená, že štáty budú nútené uznať „manželstvo“ osôb rovnakého pohlavia uzatvorené v cudzine, hoci je to v rozpore s ich domácim a ústavným právnym poriadkom.

Anton Chromík uviedol: „Do 9. novembra 2017 sa mohli štáty prihlásiť k ústnej intervencii na Súdnom dvore Európskej únie v tejto veci. U nás táto kompetencia patrí pani zástupkyni SR pred súdmi EÚ JUDr. Ricziovej na Ministerstve spravodlivosti SR. Bohužiaľ, na medzinárodných fórach sa o nás šíri chýr, že Slovensko je neochotné brániť svoju ústavu a suverenitu vo veciach manželstva muža a ženy. Mali by sme však brániť našu možnosť slobodne rozhodovať, čo manželstvo je a čo nie je.“

Stanislav Gunčaga zdôraznil: „Vyzývame pána premiéra Róberta Fica, vyzývame pána predsedu Národnej rady SR Andreja Danku a pani ministerku spravodlivosti Luciu Žitňanskú, aby nezanedbali ochranu našej ústavy a zabezpečili intervenciu Slovenskej republiky pred Súdnyh dvorom EÚ v prípade Coman et al. C-673/16 v prospech zachovania suverenity Slovenska a našej ústavnej definície manželstva.“

Peter Beňa ukončil: „Za menej ako deň a pol podpísalo našu petíciu Bráňte našu ústavu! viac ako 9 500 občanov, ktorí vyzvali predstaviteľov našej krajiny, aby bránili suverenitu našej ústavy a štátu. Včera prebehlo odovzdanie petície do podateľne pani ministerke spravodlivosti SR a zároveň bola petícia elektronicky doručená aj pánovi premiérovi SR a pánovi predsedovi Národnej rady SR.“

V Košiciach sa opätovne zjednotili v modlitbe za záchranu nenarodených

Rádio LUMEN) V Košiciach sa opäť zjednotili v modlitbe za záchranu nenarodených. V meste sa konala už ôsma modlitbová vigília. Tradične pozostávala z dvoch častí. Prvá bola pri jednom z protatových centier neďaleko vstupu do areálu Univerzitnej nemocnice Louisa Pasteura na košickej Tereze. Nepretržitú modlitbovú reťaz tu počas dňa vytvorilo okolo 100 dobrovoľníkov.

Zástupcovia rehoľných spoločností, študenti aj ďalší dobrovoľníci sa v Košiciach neďaleko rušného vchodu do nemocnice spoločne modlili za nenarodených a ich matky. Počas ôsmich hodín modlitbovej reťaze oslovili niekoľko ti-

síc ľudí.

„Dokázali sme zachovať túto reťaz pri novej nemocnici pri tom východe. Z areálu prejdú tisíce ľudí a preto sme sa práve tam postavili, niekoľko tisíc letákov sme rozdali okoloidúcim. Vyskytli sa i zaujímavé rozhovory, pozitívne i negatívne,“ hovorí organizátor modlitbovej vigílie Dušan Škurla. Druhá časť modlitbovej vigílie začala svätou omšou za život v kostole Kráľovnej pokoja na košickom Juhu. Hlavným celebrantom bol pomocný biskup Marek Forgáč, ktorý v homílii rozvinul tému úcty k ľudskému životu. Tá nemá byť len pasívnym akceptovaním života, ale ako najvyššiu hodnotu treba život radost-

ne očakávať a prijímať. „Ja to beriem ako samozrejmosť, myslím si, že tu ani niet o čom rozmýšľať. Tieto aktivity podporujeme, tešíme sa tomu, že sú dobrovoľníci, že sú zasvätení, že sú kňazi, ktorí sa angažujú v tomto type aktivít a kedykoľvek máme možnosť prísť, my veľmi radi prideme, ja osobne takisto,“ povedal biskup Forgáč.

Po svätej omši sa zhromaždenie presunulo do areálu Univerzitnej nemocnice na Rastislavovej ulici. Po modlitbe ruženca predniesli modlitbu zasvätenia, ktorej zasvätili snaženie o víťazstvo kultúry života v tejto nemocnici pod orodovanie a pomoc Panny Márie (Zdroj: Rádio LUMEN/Martin Ďurčo).

ilustračná snímka: Martin Magda

Ahoj, kamaráti!

Máme po jesenných prázdninách, počas ktorých sme si nielen oddýchli od školy, ale sme si aj spomenuli na všetkých svätých a zosnulých. Vonku sa nám už trošku ochladilo, no ešte stále majú dni svoje jesenné čaro. Napriek tomu sa už v obchodoch objavujú aj vianočné salónky a tak by hľadám nezaškodilo vedieť, že do vianočných prázdnin ostáva len 40 dní – no o tom potom. Jedno voľno si totiž užijeme aj nasledujúci týždeň...
Sv. Martin na bielom koni – 11. 11.

Práve v tento deň očakávame, že jemné páperie pokryje zem v celej svojej paráde. No včerajšok nebol len o pranostikách. Viete, kto vlastne bol sv. Martin?

Sv. Martin – biskup z Tours

Žil vo 4. storočí a bol synom rímskeho dôstojníka. V 15 rokoch vstúpil do jazdeckého pluku, stal sa vojakom. Podľa legendy raz v treskúcej zime stretol žobráka. Keďže už nemal nič, čo by mu mohol dať, rozdelil sa s ním o svoj vojenský plášť, ktorý rozťal na polovicu. V tú noc sa mu vo sne zjavil Pán Ježiš odetý do polovice jeho pláštá a povedal: „Obliekol ma Martin, ešte nepokrstený.“ Po tomto Martin hneď prijal krst, vystúpil z armády a vstúpil do kláštora. Aj po jeho vymenovaní za biskupa žil vrah skromný život v malej chatrči.

Deň boja za slobodu a demokraciu – 17. 11.

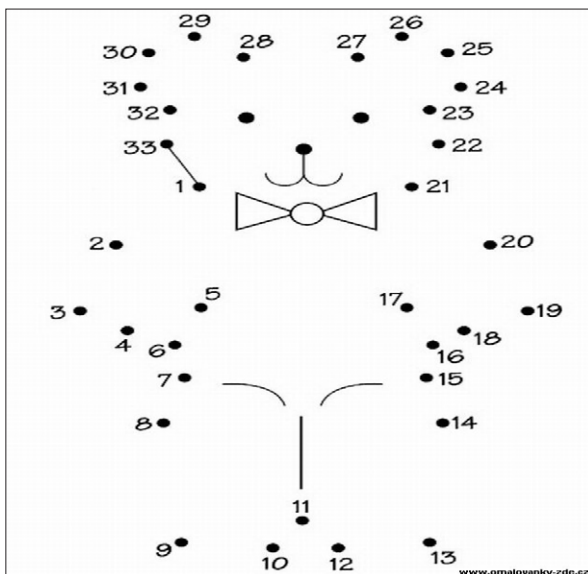
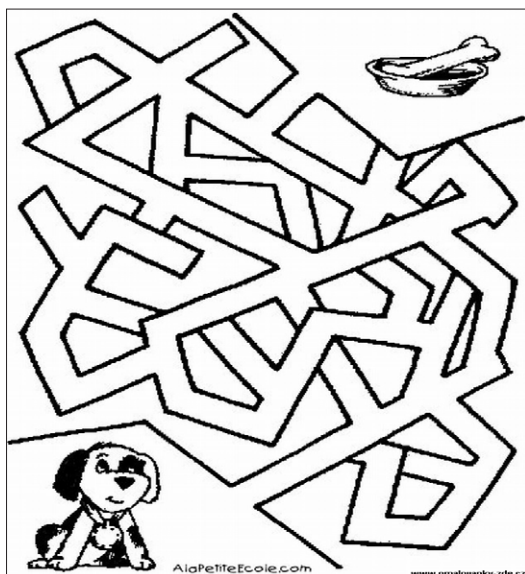
Tento deň nie je len naším štátnym sviatkom, ktorým si pripomínáme Nežnú revolúciu z roku 1989, ale aj Medzinárodným dňom študentstva, ktorý vyhlásil Medzinárodný zväz študentstva v roku 1941 v Londýne ako spomienku udalostí z roku 1939, kedy boli vysoké školy (vtedy ešte v Československu) zatvorené a väčšina študentov násilne odvedených do koncentračných táborov.

Paula Mihoková

Labyrint: Akou cestou sa pesik dostane ku kostičke?

Spájačka: Čo vznikne po postupnom pospájaní čísel?

Zdroje: <http://www.zivotopisysvatych.sk/martin-z-tours-biskup/>
obrázok <http://vad-art.blogspot.sk/2015/10/tri-omalovanky-zdarma.html>

Zelený pamätník

25. októbra 2014 bol v susednej farnosti Široké požehnaný zvláštny pamätník, dali mu meno Zelený pamätník. Ako sme už písali v našom Spektre č. 9 z roku 2014, je to pamätník osobnostiam, ktorí sú svojím životom aj prácou spojení s farnosťou a obcou Široké.

Keďže sme s farnosťou Široké boli dlhé roky duchovne spojení ako filiálka a s obcou Široké cez vzdelávanie sa v „mešťanke“ sme prepojení aj teraz, pre našu pamäť zverejňujeme opäť zoznam mien, zapísaných na tomto pamätníku. Je medzi nimi duchovný otec Peter Adamčák a aj náš rodák, učiteľ a dirigent Ladislav Pacovský.

V minulom roku však pribudlo na Zelenom pamätníku ďalšie meno významného rodáka zo Širokého: Doc. MUDr. Jozef Palenčár, PhD.

Narodil sa v obci Široké v okrese Prešov 31. marca 1929 ako prostredný z troch synov rodičov Heleny, rodenej Cicoňovej a Jána Palenčára. Jeho starší brat sa volá Ondrej, býva v Širokom a mladší brat Viktor, ktorý býva v Prešove.

V rokoch 1935 - 1942 navštevoval ľudovú školu v Širokom. V rokoch 1942 - 1950 navštevoval prvé štátne gymnázium v Prešove. V rokoch 1950 - 1956 absolvoval štúdium na Lekárskej fakulte UPJŠ v Košiciach. Po ukončení štúdia začal pracovať ako asistent v Ústave fyziológie UPJŠ v Košiciach. V roku 1959 začal svoju chirurgickú profesionálnu dráhu na Chirurgickej klinike Lekárskej fakulty UPJŠ v Košiciach.

Po tom, čo spoznal svoju budúcu manželku Eleonóru Staníkovú

ako študentku LF UPJŠ sa v roku 1960 oženil a začal v tom istom roku pracovať na chirurgickom oddelení v Martine.

Od roku 1963 pôsobil ako asistent na Chirurgickej klinike Lekárskej fakulty UK v Martine. V roku 1969 úspešne obhájil dizertačnú prácu a získal titul CSc. - kandidát vied. V roku 1978 získal po úspešnom habilitačnom konaní titul docent chirurgie - Doc.

Popri bohatej publikačnej činnosti absolvoval aj niekoľko zahraničných študijných pobytov. Za spomenutie stoja stáže v Ríme, v Pavii, v Budapešti alebo v Prahe.

Na Chirurgickej klinike v Martine pôsobil ako lekár a pedagóg až do svojho odchodu do dôchodku v roku 1994. V pedagogickej

činnosti pokračoval až do roku 2000. V tomto období sa venoval prednáškovej činnosti pre študentov Lekárskej fakulty ako aj Strednej zdravotnej školy.

Počas ich šťastného manželstva sa Jozefovi a Eleonóre narodili tri dcéry: Ingrid, Tatiana a Nora.

Doc. MUDr. Jozef Palenčár, PhD. zomrel 28. januára 2016 v Martine po zdĺhavej chorobe vo veku 86 rokov a je pochovaný na Martinskom národnom cintoríne.

Práve teraz sme duchovne prepojení s dušičkovým obdobím, kedy si akosi viac spomíname na našich verných zosnulých, venujme im tichú spomienku a modlitbu.

spracoval: M. M. sr.

snímka: rodinný archív Mgr. Viktora Palenčára

ÚVODNÉ MOTTO:

Múdri ľudia vedia, že pravá láska dokáže čakať.

Najlepšia a najkrajšia Božia cesta je nechať si sex až do manželstva. Je potrebné pomáhať mladým, aby žili v čistote, pokiaľ prijímajú naše rady. Ale verím, že modlitbou za nich nič nepokazíme.

Aká je pravda o ľudskej sexualite?

Svätý Ján Pavol II. povedal: „Ak nepochopíme zjavenú pravdu o zmysle ľudskej sexuality, vôbec nepochopíme kresťanstvo.“

Pán Boh chce, aby sexuálne spolužitie bolo prejavom vzájomnej lásky medzi mužom a ženou a úplného (telesného, duševného a duchovného) odovzdania sa, takže už „budú dvaja v jednom tele“ (Ef 5,31) a svätým znamením sviatosti manželstva, ktorá dáva manželom účasť na láske Najsvätejšej Trojice.

Pán Boh nás učí, že sexuálne spolužitie je vyhradené len pre muža a ženu, ktorí uzavreli sviatosť manželstva. Nezabúdajme, že pri najintímnejšom sexuálnom zjednotení muža a ženy jedinečne pôsobí Božia všemohúcnosť, ktorá môže povolať k životu nového človeka.

Najväčší poklad manželov je trvalá prítomnosť Ježiša Krista vo sviatosti manželstva, vďaka ktorej je ich manželská jednota obrazom a ikonou Najsvätejšej Trojice. Vo sviatosti manželstva spája Pán Ježiš muža a ženu nerozlučiteľným putom: „Čo teda Boh spojil, nech človek nerozlučuje“ (Mt 19,6). Platne uzavreté manželstvo je nerozlučiteľné. U Boha neexistujú rozvody.

Pán Boh túži po tom, aby sexuálne spolužitie bolo prejavom lásky, ktorá pramení v Jeho láske a aby bolo svätým znamením sviatosti manželstva. Plnosť a (telesnú, duševnú a duchovnú) krásu sexu-

álneho spolužitia možno prežiť len vo sviatostnom manželstve. V Božej pedagogike je vždy najdôležitejšia opravdivá láska. Sexuálnu rozkoš a citové stavy treba vždy podriadiť zákonu lásky, obsiahnutému v prikázaniach.

Panna Mária vo Fatime povedala: „Moje srdce najviac zraňuje hriechy nečistoty, ktoré strhávajú najviac ľudí do pekla.“ A svätý Pavol upozorňuje: „Nemýľte sa: ani smilníci, ani modloslužobníci, ani cudzoložníci, ani chlipníci, ani súložníci mužov... nebudú dedičmi Božieho kráľovstva“ (1Kor 6, 9-10).

Vo svetle Božieho zjavenia vidíme, že predmanželské spolužitie, manželská zrada, používanie antikoncepcie, masturbácia, petting, orálny sex, homosexuálne akty, pornografia a podobné „choré“ prejavy sú veľkým zlom. Tieto skutky spôsobujú Kristovi veľkú bolesť a utrpenie, pretože ničia lásku, prehľbujú egoizmus a človeka robia závislým od sexuálnych zážitkov.

Tieto skutky sú smrteľnými hriechmi, pretože ničia puto lásky medzi človekom a Bohom, ako aj medziludské vzťahy. Ten, kto sa ich dopúšťa, stáva sa otrokom zlých síl a ocitá sa v stave duchovnej smrti.

V jednom zo svojich mystických videní sestra Faustína videla scénu Ježišovho bičovania. Pán Ježiš, ktorého telo bolo celé doráňané, jej vysvetlil, že takto ho zraňujú hriechy nečistoty a dodal: „Vidíš, to je

59

rubriku pripravuje
MUDr. Blažej Vaščák

väčšia muka ako moja smrť“ (Deníček sestry Faustíny 445).

Milí mladí priatelia, vážte si svoju čistotu - svoje panenstvo a panictvo, pretože je to váš najväčší dar, ktorý môžete dať svojmu budúcemu životnému partnerovi alebo partnerke, ak budete spájať svoje životy spolu s Kristom.

ilustračná snímka: Martin Magda

Trampoty v manželstve

117. Vernosť v modlitbe manželov

Manželia, ktorí sa modlia s čistým srdcom a s dôverou, dostávajú dar trvalej lásky, prúdiacej medzi Bohom Otcom a Synom, čiže dar Ducha Svätého, ktorý ich robí schopnými milovať láskou, ktorá je „trpezlivá, dobrotivá; nezávidí, nevypína sa, nevystatuje sa, nie je nehanebná, nie je sebecká, nerozčuľuje sa, nemyslí na zlé, neteší sa z nepravosti, ale raduje sa z pravdy. Všetko znáša, všetko verí, všetko dúfa, všetko vydrží“ (1 Kor 13,4-7).

Modlitba je jediná nádoba, ktorou môžu manželia čerpať „božskú vodu“ z prameňa svojej lásky, ktorým je Ježiš Kristus. Ak jeden z manželov zanedbá modlitbu a sviatosti pokánia a Eucharistie, iste začne po čase prežívať krízu. Vtedy by mu mal manželský partner utekať na pomoc a zahrnúť ho láskou vo forme modlitby ruženca. Modlitba za manželského partnera je prvou bojovou líniou. Panna Mária nás ubezpečuje o svojej neustálej pomoci manželom.

Manželia požehnaní deťmi majú povinnosť odovzdávať im najväčší poklad, ktorým je viera v Ježiša

Krista. Preto si majú vytvoriť taký denný program, aby boli schopní splniť svoju najdôležitejšiu povinnosť a teda modliť sa každý deň spolu so svojimi deťmi. Modlitba sa má stať centrálnou udalosťou života rodiny. Nemala by sa vynechať ani jeden deň. Je to pokrm pre dušu.

Sila sviatosti manželstva pochádza z vykupiteľskej obety Ježiša Krista. Preto by sa manželia mali často zúčastňovať na svätej omši (aj v priebehu týždňa) a počas nej odovzdávať Bohu všetky svoje ťažkosti, utrpenia, starosti, ale aj radosti. Z Božieho prameňa lásky

musia piť po celý život, a to počas svätej omše, adorácie Najsvätejšej Sviatosti a najmä pri modlitbe vo svojej rodine. Trvalé spoločenstvo lásky, čiže „domáca cirkev“ sa zrodí tam, kde je modlitba a Eucharistia každodenným pokrmom manželov a ich detí.

Ak sa manželia spolu modlia, otvárajú sa jedinému prameňu lásky, ktorým je Ježiš Kristus. Ak sa spoločne modlia so svojimi deťmi, vytvárajú naozajstnú „cirkev v malom“ – „domácu cirkev“. Ak sa rodičia opravdivo milujú a spoločne sa modlia, potom aj ich deti, ktoré žijú v takom milujúcom prostredí, budú prijímať modlitbu nie ako povinnosť, ale ako nádherné strečanie sa s milujúcim Otcom, Nebeským Tatkom.

MUDr. Blažej Vaščák

ilustračná snímka: Martin Magda

Kostol sv. Ondreja, apoštola vo Vítaze; snímka z obdobia 1955 - 1960

Stalo sa:

- 15. 10. v nedeľu sa uskutočnila vo farskom kostole vo Vítaze ružencová duchovná obnova pri príležitosti 100. výročia založenia ružencového bratstva vo Vítaze
- 29. 10. v nedeľu chodili veriaci z filiálnej obce Ostrovany, farnosť Šarišské Michaľany, na podomovú zbierku pre svoj kostol vo Vítaze
- 1. 11. v utorok na sviatok Všetkých svätých pri popoludňajšej pobožnosti na cintoríne v Ovčí bol požehnaný pamätník Martina Ondriáša, prvého kňaza z Ovčia, ktorý dala postaviť rodina zosnulého

Stane sa:

- 17. 11. v piatok bude nočná adorácia vo farskom kostole

le od 21:00 - 22:00 h

- 25. 11. v sobotu ráno po sv. omši bude stretnutie členov modlitbovej skupiny sv. Pátra Pia vo farskom kostole
- 28. 11. v utorok oslávime 16. výročie konsekrácie kostola sv. Ondreja vo Vítaze a 25. výročie konsekrácie farského kostola sv. Jozefa, robotníka vo Vítaze; v daných kostoloch sa budú slúžiť slávnostné sväté omše
- 29. 11. v stredu oslávime 25. výročie konsekrácie filiálneho kostola sv. Barbory v Ovčí; v daný deň tam bude slávnostná sv. omša
- 30. 11. vo štvrtok bude odpustová slávnosť sv. Ondreja, apoštola v tomto starobyľom kostolíku na Vyšnom konci, zasvätenom tomuto svätcovi; slávnostnú sv. omšu o 18:00 h bude ce-

lebrovať otec Juraj Pigula, predstaviteľ rehole sv. Augustína na Slovensku

- 3. 12. bude v nedeľu po sv. omšiach zbierka na charitu - jeseň
- 3. 12. na 1. adventnú nedeľu bude odpustová slávnosť sv. Barbory v Ovčí so slávnostnou sv. omšou o 10:30 h, ktorú bude celebrovať Miloš Jalčák, kaplán v Zborove
- 8. 12. v piatok na slávnosť Nepoškvrneného počatia Panny Márie bude nočná adorácia vo farskom kostole od 21:00 - 22:00 h
- 16. 12. v sobotu ráno po sv. omši bude stretnutie členov modlitbovej skupiny sv. Pátra Pia vo farskom kostole

- do -

Prehľad bohoslužieb

		Vítaz		Ovčie	
13. 11.	Pondelok				
14. 11.	Utorok	17:00	† Andrej a Mária Jenčovci		
15. 11.	Streda			17:00	† Andrej Galdun
16. 11.	Štvrtok	7:00	† Pavol Galdun		
17. 11.	Piatok	18:00	† Jozef, Alžbeta a Mária Pacovskí	17:00	† Štefan, Helena a Štefan Galdunovci
18. 11.	Sobota	7:00	za obrátenie bohuznámej osoby		
19. 11.	33. nedeľa cez rok - A	7:30	50: Štefan Čech	9:00	za farnosť
		10:30	† Ján Magda (výročná)		
20. 11.	Pondelok	18:00	za ZBP novomanželov Balogovcov		
21. 11.	Utorok	18:00	za ZBP rodiny Čechovej		
22. 11.	Streda			17:00	za ZBP Justíny a Alexa
23. 11.	Štvrtok	7:00	† Katarína a Daniel Balogovci		
24. 11.	Piatok	18:00	† František Čech (61)	17:00	† Anna a Valentín Humeňanskí
25. 11.	Sobota	7:00	† Pavol Galdun		
26. 11.	Krisťa Kráľa - A	7:30	za farnosť	9:00	† Viktória a Jozef Šimčíkovci
		10:30	60: Valent a Regína Kovalovci		
27. 11.	Pondelok				
28. 11.	16. a 25. výročie konsekrácie	07:00	kostol sv. Ondreja - za ZBP Ondreja a Andreja Miženkovicov		
		18:00	kostol sv. Jozefa - † Pavol Galdun		
29. 11.	25. výročie konsek.			17:00	kostol sv. Barbory - za ZBP rodiny Fabryovej
30. 11.	Sv. Ondreja	18:00	Odpust sv. Ondreja - † Andrej, Mária a sr. Samuela Gregovci		
1. 12.	Piatok	18:00	† Margita a Margita, Ján a Apolónia	17:00	† Ján Uličný
2. 12.	Sobota	7:00	za živých a mŕtvych členov ruženc. bratstva	17:00	za živých a mŕtvych členov ruženc. bratstva
		11:00	ďakovná sv. omša kňaza Martina Štofka		
3. 12.	1. adventná nedeľa - B	7:00	† Pavol Galdun		
		9:00	† Margita a Jozef Galdunovci, Mária a Ján Iskrovci	10:30	odpust sv. Barbory - za farnosť
4. 12.	Pondelok			17:00	za ZBP Františka a Márie
5. 12.	Utorok	18:00	† Mikuláš a Margita Gregovci		
6. 12.	Streda			17:00	za ZBP Anny a Petra
7. 12.	Štvrtok	7:00	† Anna, Štefan, Viktor, Anna a Pavol		
8. 12.	Nepoškvrnené počatie P. M.	7:00	za farnosť	17:00	za ZBP Samuela Uličného a jeho rodičov
		18:00	† Margita, Jozef, Anna, Ján a Alžbeta Galdunovci		
9. 12.	Sobota	7:00	† Mikuláš, Mária a Helena		
10. 12.	2. adventná nedeľa - B	7:30	za farnosť	9:00	60: sr. Leona Pribulová
		10:30	79: Mikuláš Kollár		
11. 12.	Pondelok	18:00	85: Helena Baluchová		
12. 12.	Utorok	18:00	† Imrich a Helena Jenčová		
13. 12.	Streda			17:00	za ZBP a poďakovanie rodiny Jenčovej
14. 12.	Štvrtok	7:00	† Štefan, Elena, Pavol a Anna		
15. 12.	Piatok	18:00	† Monika Čechová (výročná)	17:00	50: Marta Humeňanská
16. 12.	Sobota	7:00	† Vojtech, Žofia, Mária a Ladislav		
17. 12.	3. adventná nedeľa - B	7:30	za ZBP bohuznámej osoby	9:00	za farnosť
		10:30	70: Pavol Uličný		

15. október 2017 - duchovná obnova
pri príležitosti 100. výročia založenia ružencového bratstva vo Vítaze

1. november 2017 - požehnanie pamätníka prvému kňazovi z Ovcia Martinovi Ondriášovi